

Kulturno drustvo REČAN Circolo Culturale
Liesa - Garmak

V NEBU LUNA PLAVA

SREČANJE MED PESNIKI,
PISATELJI IN DRUGI USTVARJALCI
Incontro tra scrittori, poeti ed altro

Kulturno društvo REČAN Circolo Culturale
Liesa - Garmak

V NEBU LUNA PLAVA

**SREČANJE MED PESNIKI,
PISATELJI IN DRUGI USTVARJALCI**

Incontro tra scrittori, poeti ed altro

Literarni večeri »**V nebu luna plava**« so postali redna srečanja ob koncu poletja, ki jih ljubitelji poezije težko pričakujejo. To je priložnost, ko se različni jeziki in kulture med seboj prepletajo in nas vodijo v svet, kjer nam tudi preproste besede, a skrbno izbrane in postavljene ena ob drugi, vzbudijo emocije, ki bi jih lahko opisal le pesnik ... To so besede, ki nam jih prinašajo čarobni zvoki različnih glasov in jezikov, včasih sramežljive in boječe, a vselej iskrene.

Srečanja so potekala v prostorih, ki niso bili nikoli izbrani slučajno. Večkrat so to bili seniki, torej poslopja, ki so bila priča težkega kmečkega dela, a hkrati tudi zelo romantična, saj so se tu srečevali zaljubljeni in so zato bili polni poezije.

Na naših večerih smo z veseljem in s ponosom spoznali ugledne in uveljavljene avtorje, a tudi odkrili in prinesli na dan pesnika, ki je v vsakem od nas. Prepričali smo avtorje, ki so pisali le zase, naj se odprejo in delijo z nami svoje misli. Bila so lepa odkritja. Pisati poezije in o poeziji ni lahko. Lahko pa je se prepustiti poeziji ali pripovedi, uživati ob njihovem pomenu in osvojiti čustva, ki nam jih vzbujajo, saj je končno poezija življenje v vseh njegovih barvah in odtenkih.

V pričujoči knjigi so zbrana dela 59 avtorjev, pesnikov, kantavtorjev in pisateljev, ki so sodelovali na dvajsetih literarnih večerih v različnih krajih naše občine v obdobju 1993 – 2007. Z njo želimo spodbuditi k pisanju tiste, ki se ne smatrajo za pesnike, saj bodo njihove poezije končno objavljene ob pesmih »resničnih« pesnikov. Želimo se obenem pokloniti človeškemu čustvom in povabiti vse, naj se ne izogibajo svojih emocij ...

za kulturno društvo Rečan
Margherita Trusgnach

«V nebu luna plava - La luna nuota nel cielo» è diventato un appuntamento fisso di ogni fine estate, che gli amanti della poesia attendono con ansia.

E' un appuntamento dove lingue e culture diverse si intrecciano per farci entrare in un mondo dove anche semplici parole, sapientemente scelte e affiancate l'una dopo l'altra, riescono a trasmetterci emozioni tali che per descriverle servirebbe un poeta... Parole che vengono pronunciate dai magici suoni di voci e lingue diverse, a volte anche tremanti ma sempre sincere.

La scelta dei luoghi, dove solitamente si svolgono questi incontri, non è mai stata casuale. Spesso ci hanno ospitato i fienili. Il fienile è un posto che ci ricorda le fatiche di un duro lavoro ma è anche un posto romantico, una volta tipico luogo d'incontro tra innamorati e, quindi, luogo di pura poesia.

Alle nostre serate abbiamo avuto il piacere e l'onore di ospitare poeti conosciuti e famosi, ma abbiamo anche voluto portare alla luce il poeta nascosto che c'è in ognuno di noi. Persone che scrivevano solo per sè, sono state convinte a uscire allo scoperto per condividere con noi i loro pensieri. E sono state belle scoperte.

Scrivere poesie non è facile. Anche parlare di poesia non è facile. Facile, però, è farsi trasportare da una poesia, da un racconto, assaporarne il significato e fare nostro il sentimento che ci trasmette perché poesia è la vita stessa con tutti i suoi colori e sfumature.

Questa pubblicazione raccoglie alcuni lavori dei 59 poeti/cantautori/ scrittori che hanno partecipato alle nostre 20 serate di poesia svoltesi in diversi luoghi del nostro comune dal 1993 al 2007 e vuole essere un incoraggiamento a quei poeti che non si sono mai ritenuti tali e che finalmente vedranno pubblicate, accanto a quelle dei poeti «veri», anche le loro belle poesie.

Vuole anche essere un omaggio ai sentimenti umani e un invito a tutti a non sfuggire alle proprie emozioni ...

«V nebu luna plava» e je diventade une convigne fisse di ogni fin Istât che i amants de poesie a spietin cul cûr in man.

E je une convigne là che lenghis e culturis diferentis si ingropin par fânus jentrâ intun mont là che ancje peraulis simplicis, sieltis cun cure e metudis dongje une cun chê altre a rivin a fânus sinti emozions che par descrivilis al coventarès un poete. Peraulis che a vegnin pandudis di vôs e lenghis diviersis, che cualchi volte a trimin ma a son simpri scletis.

La sielte dai puescj pai incuintris no je mai stade casual.

Dispès si sin cjatâts tai toblâts. Il toblât al è un puest che nus ricuarde lis fadiis di un lavôr dûr, ma al è ancje un puest romantic, là che si cjatavin i innamorâts e duncje un lûc di poesie rude.

Aes nestris seradis o vin vût la gjonde e l'onôr di ospitâ poetis cognossûts, ma o vin volût ancje tirâ fûr il poete platât che al è dentri di nô.

Int che scriveve dome par se e je state invoiade a vigni fûr par sparti cun nô il so pinsîr. E a son stadis bielis scuvieris.

Scrivi poesiis nol è facil. Ancje fevelâ di poesie nol è facil. Al è però facil fâsi puartâ di une poesie, di une conte, cercjâ il sens e fâ nestri il sintiment che i viers nus stramandin parcè che la poesie e je la vite stesse cun ducj i siei ponts di colôr.

Chest librut al met adun cualchi lavôr dai 59 poetis/cjantautôrs/scritôrs che a an partecipât aes 20 seradis di poesie tignudis tal nestri comun dal 1993 al 2007 e al vûl jessi un mût par ingolosî chei poetis che no an mai crodût di jessilu e che infin a viodaran publicadis, dongje di chês dai poetis vêrs, ancje lis lôr poesiis.

Al vûl ancje jessi un presint ai sintiments e un invît a ducj a no scjampâ denant di lôr

IZIDOR PREDAN - DORIC

SAMUO SMART MI LAHKO ZAPRE USTA

»Sem tudi - in tuo viem - napoti, škodom za puno od njih, posebno tistim, ki niso parjatelji naše slovenske skupnosti in so naspruotni progrešu naše Benečije. Ti ljudje probajo na vseh sort viže utihniti muoj glas, mi zamašiti, zatisniti ali zapreti usta.

Ne bo šlo! Že od začetka sem poviedu, da bom graju, šinfu tiste, ki dielajo v politiki, kulturi an ekonomiji škodo našim ljudem, našim vasem in dolinam. Poviedu sem, da ne znam in ne poznam kompromešu. Zame sta pravica in resnica vič vriedna kot zlatuo ...

Sem svoboden, sem fraj glas svobodnih ljudi ali tajšnih, ki tajšni želijo biti. Obedan naj ne prova zapreti mojih ust. To lahko stori samuo smart.

Za moje delo, za moje pisanje, za moje besiede donas kot včeraaj odgovarjam sam, pred Buogom an pred svetom! «

SLOVENCİ, IMEJMO SE RADI

Slovenci, imejmo se radi,
naj stari al mladi
v dolinah naših zelenih,
kjer vse lepo rodi.

Oj bratje, čujte mi željo,
ki iz srca hrepeni:
nam Bog obvari vso zemljo
in pametne ljudi.

Jest ljubim svojo rojstno vas,
kjer pieli smo na glas,
jest ljubim, kar je našega,
vse, kar je lepega.

Na briegu pasu sem uce,
kjer je zeleni dob,
tam mame moje večni grob,
tam je moje sarce.

MONIA MONUTTI**UN PENSIR INSISTENT**

Un pensir insistent
al gire in tal mio ciaf,
lu disoriente e lu lontane
dai momens de vite,
luncs secons trest che
e continuin simpri, senza un moment di pas.

Le muarte, eco ce cal' é
tant bramade
quant volute che si slontani,
scur fuarce e scopo
valude come no mai
dato che e risolvares il pes dal vivi.
No, nol esest nuie che e ie cusì fuarte
come ie.

Pur in tal significat sa di fen e da le grande sensazion di
fami di che io o soi e che finalmenti o soi parone par simpri
de vite me, de vere vite,
quasi che
muri e vivi e fosin le stese robe.

A quant si incontrarin, muart
a l'e il pui grant moment
di vite, par me.

A TE

Qualchi volte, il sentor di ce che si insumisi
al rent gnuf che lus d'aur che fas splendi i voi
fas strachs e studas, come velas des buferis
simpri vivis che e ruvinin le
primevere dai miei ains.

A le un moment: il temp di un sbati di voi.
Mase poc par pode gusta il savor di
special felicitat total.
O cir di ciapaiu, ma e sciampin
e in come alis di aiar glačat
che ti lasin il ueit dentri.

Pero di quan che tu ses tu
il mio iesi a le cuviart di une vive rinasite
tu, che tu rendis ancimo vers i
pinsirs gnus di vite.

DUŠAN JELINČIČ

VRH BREZ SVETLOBE

Na vrhu sem. Na cilju, za katerega sem se boril dolge mesece, se nanj pripravljaj, o njem sanjal, vlagal vanj svoje upe. In sedaj? Stojim na tem kvadratnem metru snega, megle in nič in si ne morem predstavljati, da je prav to moj cilj.

Spet mi pomen tega vrha polzi med prsti. To je najslabše, kar se mi je tu lahko zgodilo. Kako se bom vračal z gore, če mi ta ne pomeni ničesar več?

Kar jezen sem nase. Zavedam se, da mi možgani delujejo z vrtoglavo silo. Vsaj to! Razumem tudi, da na tej višini ne razmišljam več tako, kot prej v dolini. Še pred kratkim mi je vrh pomenil vse, sedaj pa... kako majhen je zame v tem trenutku ta vrh! Vtis imam, da ga sploh ni. Mirujem na mestu. Duši me. Odkar sem prišel – minila je le kakšna minuta – me je najprej popadla siva ravnodušnost, nato se je v meni vse prepletlo in zavozlalo ... Ne, tukaj ne bom razmišljal. Nekaj moram narediti, nekaj povsem zemeljskega, stvarnega, vsakdanjega.

Fotografirati moram ta vrh brez duše, to kopo snega brez svetlobe.

Stojim na tej snežni opasti in ta trenutek bi moral biti najslovesnejši v mojem življenju, je pa povsem neznaten, morda celo smešen: ko pa sem se nanj toliko pripravljaj in zdaj ni čisto nič iz njega. Izdal me je, kot da ga ni, kot da je le trenutek med tolikimi, ki sem jih doživel in jih še bom ...

Snamem si rokavico in z roko sežem v žep. Otipam mali fotografski aparat. Oddahnem se: imam ga!

Snamem še drugo rokavico. Prekleti mraz. Občutek imam, da mi bodo roke odpadle.

Le hitro, le hitro!

Ne mislim več. Preveč sem se utrudil v zadnji minuti. Vem le to, da moram fotografirati, fotografirati, fotografirati. Čim več. In kot v norem snežno vihnem, vetrovno žvižgajočem polsnu, ki mi stiska možgane v meglen obroč, se zavem, da sem slikal enkrat, nato drugič in da sem potem še sprožil ... Najprej proti K2, ki ga v megli ne vidim. Za trenutek v tej smeri še uzrem Mojmira, ki noro hiti navzdol, ki leti v svet, v življenje. Zaveda se, da grozi slabo vreme, sluti, da gre za biti ali ne biti. Kar panično – tako se mi zdi – se pomika proti dolini. Sprožim še proti ledeniku globoko pod menoj, kjer v belih obklakih slutim bazni tabor, proti jugu, kjer vem, da so Gašerbrumi, nato še proti snežni kopi pred menoj. Nato sprožim in še sprožim. Še in še pritiskam na sprožilec, nato pa se, kot da bi me kdo udaril, spet streznem. Za dokumentacijo bo to dovolj. Zato, da bodo vsi vedeli, da sem bil na vrhu, na tem vrhu brez duše, brez srca in brez svetlobe.

Utrujen sem od duševnega napora in prvič se resnično razgledam. Tu sem sam, prekleto in nepreklicno sam, ta samota pa me teži. Gora je lahko sama. Redko sprejme obiske in se jih hitro otrese, kot bo naredila z menoj. Jaz pa ne morem biti sam. Ta samota, ta gora je onkraj človeškega. Na tem vrhu, v tej tišini me grabi tesnoba. Zakaj me Mojmir ni počakal? Zakaj? Ker je že zelo mraz, ker piha, da se moram bojevati z vetrom in ker tu ni več kaj početi. Naj se mar prestopa na mestu in naj bulji v vse gostejšo meglo?

Edino, kar mi preostane, je povratek – mi kljuje v možganih. Povratek, ki je podoben porazu. Bil sem na vrhu in to je dovolj. Domislil nisem ničesar takega, da bi lahko odnesel s seboj v dolino, izrekel nisem slavnostnega stavka za bodoče generacije. In komu naj bi ga zaupal, če ne megli, snegu in vetru? Kaj če bi zakričal »zmaga« ali »zmagal sem« ali »živjo mi«? Nasmehnem se svojim fantazijam. Še visokogorske vile bi se mi glasno smejale in himalajski škratje gromko krohotali. Zdi se mi, da ta vrh sovražim, a še vedno sem tu in se ne premaknem.

iz knjige/dal libro **Zvezdne noči**

MICHELE OBIT**S. PIETRO**

Forse qui è tutto
qui dove giace un bambino
ed un vecchio due case più in là
grida da spirito immobile;
qui dove l'auto schiva il selciato
ma pare le donne se ne stiano
buone a guardare e sorridere;
qui dove zoppica la vita
ogni sera verso il bar del borgo
chi a bere chi a uccidersi
chi alla scopa non chiede vittoria;
qui dove non ci sei
ma le tendine confondono i volti
ed io giunto da poco ho timore
che la gente non sappia il mio nome.

CARO ADRIANO

Caro Adriano
ho letto le tue poesie
e ho creduto di volare;
davvero! Potrei credere di fare
qualsiasi cosa leggendo le tue poesie.
Ho letto le tue poesie e ho volato
e da lassù ho visto
cosa siamo - di solito: piccolezze.
E nell'aria mi risuonavano
le parole che hai scritto - e dai camini
vedevo uscire fumo che avvolgeva
le tue parole - e dalle bocche della gente
urla che sovrastano le tue parole
e dalle bocche dei fucili
proiettili che ferivano
le tue parole.
Allora sono sceso: e qui
le tue parole - salve da ogni pericolo -
nessuno legge ascolta o capisce.
Stanno bene qui
le tue poesie.

JOŽE ŠTUCIN

PRIHAJAJO UBIJAT LOVOR

Vas je lovornata.
Oblaki dišavnih par
jo varujejo pred tujci.
Megle skrivajo obale pred neznanci,
ki se tihotapijo iz morja.
Cele trume jih sili na kopno.
Iz ust jim rasejo cvetlična krila,
iz rok jim teče gosta nafta,
iz glav jim curljajo živčne busole,
v mednožjih jim tiktakajo puhli kompasi.
Od povsod so, kot ptice.
Prihajajo ubijat lovor,
mu izpuliti oči,
mu izdišati duh in posekati veje.

Toda vas je lovornata.
Opojno diši in megle duha so goste.
Ne bojo je osvojili.
Iskali bodo srce, iskali Plac, iskali Glavico,
pa se na koncu izgubili med kamni,
v peščenih kloakah.
Raztopili se bojo v lovorjevih žlezah,
razpadli v prah,
in prvi jesenski veter jih bo razpršil,
prva burja jih bo razčesala v nič.

SAM

Ko se umaknem v zavetje borovcev,
me večno zelenje prekrije...
Ko se v ožgano travo uležem,
me čista tišina objame...
Ko se potopim v morsko srce,
me bela voda mehko umije...

Ta svet je drug svet.
Zrak je redkejši in človek tišji.
Kot riba z namišljeno težo
prebadam bleščečo gladino,
toda ta svet je drug svet
in sploh ne poniknem vanj.
Ostajam suh v senci borovih vej.
Sam in suh.

FABIO FRANZIN

CÒSSA GH'IN CIAPARÈTO PO' A FAR PUISIÈ?

Sì mare, èco che dit da tì, cussì
te 'sta nostra lengua da zhiigòti
far poesia 'l par squasi dopràrse
te chel mistièr che 'l te 'à frugà
squasi par un parlarte fra tì
in tì, un sacramentàr un trar
zo madhòne, cristi, crose
che straciól che strapàzha
vistìndo stòe, pastràni de fadìga

de màneghe voltàdhe su 'l dise
de sece de aqua e canevàzha
de carèghe sot-sora tea tòea
spareciàr spostàr mobilia
credenze pomèi spèci netàr
pin-pon bàter tapéi
butàr fora stramàzhi nizhiòi

del tó servìr i siori 'lora a Miàn
o del far netisia tei prà co'l cortèl
co'l cul alt e vericose
squasi de frodho
a sciópeti, grisoì, radicèe
drio i fossi a crén, bruscàndoi
a ortighe pà' i doeóri, o in mèdho
ai s.ciatì co'l sac a panocìni
pa'e dó gaine 'l vovét a noàntri
el sbatudhìn

(chissà che 'na bona volta
tel rebaltàrle chee carèghe
te ciape 'l mat de sentarte zo,
de pensar che anca tuo l'é
chel dirito borghese de riposar
inmanco inmanco te un spìgoeo)

come che par mi l'é
un cantonét del tenpo, a poesia
un riposo, squasi, dopo 'a fadìga
dea fabrica, pa'a ciòpa de pan

ma 'lora, còssa atu ciapà tì mare
e mì
(no ò 'l to stess coràjo mì
no te 'o, no me 'o, domande)

EL LUZH. I BRAZHI

L'à senpre chea stessa dimensiòn
chel sèst che la forma

(quel che no'ven
che i à cheàltri
che no' savén)

co'l slarga i brazhi
tel fun de l'ostaria
'l pescadhór
co' li slonga, bassi
'contàndo del luzh
quel
grando, senpre
che 'l ghe 'à scanpà
che 'l se 'à despica
za vist
za tel schiràl squasi
e sparìo tel bòsc zhabòt dei avàzhi

'assàndo sol che 'na bava de freschìn
tea boca.

ANDREINA TRUSGNACH

UTARGANA ZVEZDA

Vietar je nesu za sabo vas prah,
an pustu tu mene samuo žalostne misli.
Pada daž, ku no lieto od tega.
Gren cja uon an kapje se zmiešajo
med moje kamanove suze.
Hodem le napri tu tami an moje oči se uzdignejo.
Gledajo tisto zvezdo, ki je padla,
kar san šele veseje za ruoke daržu.
Študieran previc, an mi store pru slavo.
Ki kor živiet?
Glih tuole na zastopen:
so poti, ki se srecjajo an potle se zgubjo deleč,
so sanje, ki ti utiekajo proč, kar zastopeš.
An cielo življenje na dielamo družega
ku letat odzad za troštanji.
Potle, kar jih ujamemo, jih stormo utec deleč.
Puj nazaj, padena zvezda,
če moreš, spliez se nazaj gu luht.
Parnesi mi no malo luči
za nuoc od mojga življenja.
Zak tama, vien, bo previc žalostna brez tebe.
Te cjen prašat samuo no rieč:
ušafi moje trošte, an parnesi mi jih nazaj, tle blizu.

OKUOLE OGNJA

Gibje že vietar drierija pred hišo
an kostanj na solarje je suh.
Stari judje sedijo ta za ognju
an žalostno se žmišljajo
na stare cajte:
pardielan grunt an puno judi.
Če jih pogledaš lepuo tu oči,
zastopeš, de b' tiel nazaj se varnit,
usadit venjike an zažgat arbido,
iti sijac travo tu zapuščene sanožeta
an pit uodo od studencah,
dielat težkuo, na ruoke, zemjo,
an zvičer pa veseli ramoniko gost.
Uekat od doline do doline
«Hej, Bepo, ura, ura bo!»,
an čakati čeče, de parnesejo pojužnjak:
pinco an pulento, salam pa kar je biu,
an vino.
Tiel bi se čuti nazaj dobri
an videt šele puno mladih judi ...
pa čujejo samuo
kostanjove darva, ki pokajo,
an mraz
gor po sebe,
čelih je gorkuo.

PAOLO COCEANCIG**CJANT RAVOJANT SALVADI'**

Cui voi fûr
tor di chê barcje
che sul zelest
somee un butul
su un cuarp di viele lade ...
nus cjalin lôr
e noatris parin jessi pôc o nuie
cuant che tu tachis a zigâ
stin jù! stin jù!
platâsi
eco chel ch'a podaressin fâ
platâsi prime ch'a rivedin cà
in chiste tiare frescje di papavars
om masse salvadiât par preâ
e cumò ch'o sin dome cjâr muarte
cence nissun agnul
che nus fâs sunadis parsore
ricuardistu ancjemò
i tims dai luiars, da ûe
e dai puins siarâts?

CERCLIS

Inta lis jarbis
tocs di len
e gotis di lagrime induride,
crots i cuarps ...
par cressi a jè dolze
ancje le disgrazie
mi cjati voltâ
il gno ricuart di lari

VIDA MOKRIN PAUER

PASTI V SLASTI

Pasti v slasti, ko se slapovi jezikavega drobirja
skrešejo do past v vlaženju ljubezni. Kakšna neki
si lepota,
ki hrumiš,
se oglušiš,
me pehaš v lavo, mi podžigaš s piškavim vulkanom,
da ne morem ne zavreti ne zavreti. In je kar hudo
se zafrkavat,
ko si curek
razočaranj.

Bojim se, ko mi uhajaš, da mi ne utečeš čisto ven
iz melodrame, saj za tvoje mesto nimam zamenjave.
Za repek
te pocuknem nazaj v
ambivalence,
kjer pač ni idealno, a lepota od vedno iz žalosti
raste, kot marnje. Ti groze poljejo, srdi žgolijo

med cvetličnji
v spremenljivih
vročičnostih.

VOJAK IN ŽENSKA

Nemirni greh temne noči.
Pod listi zvite perverzne male
kukajo vame. Jaz na postelji,
ki jo duh nosi med drevoredi, otrpla ležim.
Mi v misli odpadajo zreli kostanji.
Sem želja umedena, polna nočnega mokrega praha.
O, bi zažagala, pa ne zmorem začeti,
ali pa bi zaspala. Bi, le kako.
Preveč sama, nervozna, vdana. In.
Naj že enkrat poezija se raztrešči, bomba
iz vsega. Naj še pokajo rakete zraven,
da te v svetlobnem ognjemetu fantastično prevzamem.
Ven iz rova skoči! Pohitiva v ljubezen
glavo zavrtet kot nora sred domovine.
Vzmeti se nama bojo navile, zapele
in se zlomile. Potem pa pazi, ko preletaš nebo,
ko se vračaš, da si ne razčesneš telesa
in ne razbiješ mojega čakanja nate. Ne morem
brez krhke dragocene celote fantazirat o naju
v masi praznega zraka, ko žabe regljajo in so dvomi
tako obli in blatni, da se bom nekam zvrnila.

MAX MAURO**I SOI BLANC**

I soi blanc

I soi neri

No i crôt

No soi nuie

Di ce ch'i viôt

Forsit ce che tu viodis tu.

Di me.

MI DÌS DI NO RINDIMI

Mi d'is di no rindimi
A chiste condizion
Mi d'is
E mi crôt.
Ma di me e reste
nome la peraule.

KATJA QUAGLIA

JUŠĆIME

Jušćime tuw te dole zornöde
tuw uzürne, ko sni ti se
šinkuwa tačis hòre
ano viter
mres ti dila čiot nuw kěste.
Juščime.

Dej na krej sni ke
merzla, na dirši erko zemjo,
naša mate. Juščime,
tuw pinsirje od usaka
otroka, tuw te vesale kolerje
ke ni narejajo bojè lipe snè
od ne šćiarè,
tuw arkute ke
šinkuen usakamo mušo
perlitno.

Si isdè. Na stu me jusket
daleč, mo juščime ...
Ono rožjo jo nalazeš posot.

TUČICA MOJCA

Ni te pujajo, ni te ključajo
ni te pūšajo. Otročè
ano ti stare ni te šlatajo. Brawje
ano človeke ni rade te
špejajo. Či si ti?
Den romave kotel, den
prave amük, be den ke šašte
kej nareja? Na
tučica, na moja lipa
tučica. Ziz ne lipe
okaca, ziz dno
mojo bočico, ziz
den dole repočec, ziz
dne jasne uaca, ziz den tinkè
laseć. Ziz den
valūke srce ke rade
šlepie sanes, ke rüde
mü pošlušjamo.

LUCIANO CHIABUDINI**ANZILE**

Strente te glace
platade tîr dal clap,
la nestre tristerie
no ti à lasade la
a pogni ancemò i ūs
tal to gran mar cjalt
verde anzile.
Dal Lusinz 'e Tôr,
de Tôr al Nadison,
spetant la plene
tu ses vignude cassû
par muri,
come nò,
nusus tal clip des monts,
studâs ad un ad un tal mont glačât
e nissune plene
nus ripuarte in sîl.

BAGLIORI

Fende il treno scrosci d'acqua e tenebre,
tende l'uomo i sensi
al tonfo d'uccello notturno sul vetro.
«Parallelo, shunt di campo»
un lampo!
Crepitano volute di acrilico incenso
a placare mitiche ire
bocche di schiuma ignifuga
vomitano.
Spento è l'incendio
e l'inerzia
che arresta il convoglio
alla bianca, amica, traversa.
Cielo e notte
accendono aurora serena
che la pena scioglie
e allenta i nervi
con l'ultimo ceppo
che stride.

VSAKDANJI KRUH

Mlad san biu an hišo san zapru,
ku te druž po sviete san hodu:
gor po ronke zrastla je garbida,
tečej' korca če se na previda.

Prazna j' vas, de me sarce boli,
samuo an busk jo včasih razsvetli.
Dol par Muoste je Nediža, ki zbere,
adno po dni, naše uode,
je Nediža, ki j' pejala nimar še
vso našo puot, naše suze.

Kuo lepuo naco pa san sanju,
naš ljudje so se uarnil damu.
Gor an dol po poti smo jo pieli,
gor po briegu smo vriskal veseli.
Naše hiše smo vse postrojil,
stare ognjišča še ankrat zanetil.
San zastopu, kaj j' to pravo veseje,
vsakdanji kruh služil doma.
San sanju, de pride an dan, de bomo vsi
vsakdanji kruh služil doma.

HLOCJE 2001

ZVERINAC 1995

LIESA 2001

MALI GARMAK 1998

MARKO KRAVOS

TRN IN KAMEN

Majhne so, majhne
od daleč stvari,
drobne kot trn so,
ki v prsih tišči.

Če se spet snideva,
kdaj spet slovo,
kdaj tale pesmica
spolnjena bo?

Ko bom še kdaj prišel
živeti na ta svet,
kamen bi rad postal,
z mahom odet.

Včasih bo sédel
name kak ptič,
pel, odletel bo
v vedri svoj nič.

Tàkrat spod mene bo
vir žuborel,
jaz, trdi kamen,
bom vsega vesel.

VETER, GLASOVI

Kaj vse glasov sem preizkusil,
zdaj vendarle znam oponašati veter.
Blaženo veje iz mene njegov gozdni mir.

Ne jazim se več v svojih slepih globinah,
zbižan s stvarmi
sežem do zadnjega lista v bukovi hosti.

Vršim prek površin, brnim od
zemljskih strun, uglasen sem,
na klice jarega žita.

Dih odmerja utrip, določa zven,
v brizgih priteka zvok,
v svojih šum, v slapovih grom.

Šele iz vsega tega kapne beseda.

MAURIZIO MATTIUZZA**NO AI**

No ài plui võe
di te
di me
di me e te
di savoltâmi, dal dut
par jessi simpri il to om
no ai plui võe
dai toi pas ch'a van
e dai mêi
di strenziti il vueit
e di durmî bessôl
sot un cîl di stelis vuarbis
ch'a no cjalin mai jù
no ai plui võe
no ai plui timp
di sentâmi tal mâr
e di spetâti
come sbrume di sâl, ch'a bruse dreenti
no'nd'ai
no ai
e cjamini lontan

SIARADE

Al plūf, cussì
cuasit cidin
un grop di vite ch'a vanze
ch'a no cjate puest
tes ridadis çoncjis
ch'a provin
no nus comede 'ste sere
nancje il timp
sassin
da l'orloi
ch'al sofle zigànt jù pe plane
e al madres i voi verts
dal vuardin

FRANCESCO BERGNACH - KKKO**NEDIŠKI ZVON**

Moje sarce ostane tam,
kjer se gre ta miez bregi,
tam kjer začne sonce sijat,
tam v lepi Benečiji.

Kjer vse oku je zeleno
an je mier za počivat.
Kjer ponoč luči od hiš
so zvezde padle na tla.

O sarce takuo deleč,
ti ki čuješ tel naš zvon,
bod' vesel an ti donas,
ku vesel je tudi on.

Mierni glas, hišni glas
rahlo pride an do tebe,
bod' veselo sarce moje,
boš še z mano v Benečiji.

VIER MI

Vier mi,
kar si ti nardiu,
nanucno nie blo.
Vier mi,
kar si ti zgradiu,
nie padlo na tla.
Vier mi,
če vsi gredo po svoji pot,
vier mi,
če vsi živijo ku ponavad,
vier mi vse to
nanucno nie blo.

Gledi
u nebo ponoč,
videš,
kar padajo zvezde,
pustijo eno pot svetlobe,
ki ostane med nami.

Vier mi,
ostaneš tudi ti
kakor
vse zvezde, ki
v nebu nieso vič,
pa ostanejo.

Vier mi,
ostaneš ti med nami,
vier mi,
v nebo naj tvoj znak.
Vier mi,
obljubim pa tebe,
vier mi,
vse kar smo se zmenil,
vier mi,
pa se ne zgubi,
med nas
ostalo bo.

ALESSANDRO MONTELLO**E, CUMÒ**

E, cumò, vuet:
dome aiar
atôr,
tant aiar
di scjafoiâsi
cence flât.
E, vulint,
cence ciriti.
Vulint.
... cence flât.

VOLARÈS

Volarès
colā
drenti di me
e cjatā
che il nuie
che al è
in font
miôr al confuarte
da l'infinit
rumôr
dal vivi
disore.

IVO VOLARIČ - FEO

POKOLENJA

Fant od fare si
od prednikov
nedolžni je zaprt
prikaz podobe hudobe
prijaznega mihaela
pojem in strmim
sodobnik sem in hitim zakaj hitim
zanamec in zanamec trgata
do neprebojnega zidu
noge in peruti
še živim bitjem
prikaz podobe hudobe
v srečanje mi prihaja znano
pribezališče vklenjenih duš
vseh duš
dolžino časa merim
z umiranjem
ko so gladke vlažne stene
in temačne breze
vse bolj črne
breze.

UDAREC

Udarec je sedemnajsti
mimo glave mimo
duše v sredo notranjosti
vsebuje več laži kot smarti
vpliva na bivališče na položaj
na čustveno steno človeka
v tej družbi
neizbrani in določeni
dali so mu jo ob rojstvu
krivega ga najdejo
obdajajoče mu pokvari
in obsodi
prihod na ta svet
ni bil po njegovi volji
edino falos je res njegov
za moža in pol
kajti z očmi ne vidi več po svoje
roke ima naprej in vnaprej
obsojene na tresenje
oblast je laž
smrt resničnost
dreka je permanentno dovolj.

GIUSEPPE CERNETIG**IN PRIMAVERA
IL TRAMONTO NELLE VALLI DEL NATISONE**

Dolce e armonioso è l'eco dell'argentino suon delle campane che nella valle a festa suona. Il sole che fa capolino dietro il lussureggiante verde del bosco e un rosso scarlatta violaceo e bruno e a sprazzi d'argento nell'orizzonte si vede. I raggi del sole che rifletton sulle alte cime dei monti ancor bianchi di neve, par di vedere un nastro d'argento che luccica nel cielo. A valle nel bosco i tigli in fiore che spandono un delicato profumo di miele. Nei rigagnoli e ruscelli brontolando l'acqua corre tra le radici e i sassi coperti dal muschio.

Sulla punta del pino il cardellino dà gli ultimi gorgheggi della serata e viene il tramonto. E un suggestivo affascinante natural scenario nella vallata si vede. Cala la notte e tutto tace. La leggera brezza di tramontana che fa vibrar le foglie nel bosco e l'acqua nel fiume corre sulle rapide e piccole cascate che ti fa sentire le dolci ed armoniose melodie della natura.

LE MIE VALLI

Valli, mie belle Valli,
solcate da ripidi e tortuosi sentieri
allor vitali,
or scomparsi nella fitta boscaglia.
L'uomo curvo sotto il pesante fardello
li percorreva e dalle loro fronti il sudor grondava.
Appena abbassava il ciglio
il fischio del merlo annunciava la notte
e quiete e pace le Vallate donavano.

SILVANA PALETTI**DUŠA MA**

Kako čudno ti mi romoniš
duša ma ...
ko ti misliš, da ja ni vin.
Kako čujen tuoj zih,
kako znan tuoj tét,
kako vidin, tuoj Duh.

Kako čudno ti mi romoniš
duša ma ...
ko ti misliš, da ja ni vin.
Pred suncon se mi skriuaš,
pred judmin se mi diuaš,
pred mlù se mi pridiuaš.

Kako čudno ti mi romoniš
duša ma ...
ko ti misliš, da ja ni vin.
Kako čujen tuoj zih,
kako znan tuoj tét,
kako vidin, tuoj Duh.
Tuo Duh, ki ni mutì.

ZEMJA MA

Ko usè muči, zemja ma,
učnika, mati si.
Ti sama si me udilila.
Na usaki vreme, si me potehtala,
zakoj jarbul ...
ka ti si tela podujet;
ma bit makoj zate,
od tabe, nu od tviga Duha.

Tve gore so den libren ogane,
za moret gledat, poznet
lepoto, uezanost od maha,
ka ti uzè potrošeš
tu ti zibile, za tve jude.
Ki pujajo, se smijajo, jočajo merjajo
tu ni risnostje od žiujostè.

Traunikavi, putokave, usaka skala
ko na vilažej se pribudijo
nu žiujost pokažijo
to je zame, den same tvoj klic.
Klic za mo dušo ... da se zbudi.
Tej na mati, za roko me piješ
nu me jubeš, ziz to uižo,
ke sama ti znaš ...
za zbudet mo serce ...
Da ja murej pet, živet samo,
samo ziz tabò, zemja ma.

CLARA DAI CHIVELOS

MIDÂL DA MATETÂT

Cussì al tache
il troi da matetât

o ai di jessi plui di un
e no varai bisugne di atris
o ai bisugne di atris e

o sarai jo

chist sfuei
chist fôc
il me cuarp
'e robin
a le matetât
sinis e olmis
ta memorie
dal teritori

impussibil
trussâ
russâ
raspâ
un lamp
e torne le
le voie
di sparì
al scjampe

chel frament
di timp
cun lusignis
strizzosis
tal vās
stralusint
di svoladis
formis
falsis

- o sbalgji
o soi sigur
ch'o sbalgji -

budist
dadaist
cyberpunk
furlan arût
bastart

se tu rivarās
a passā
chel midāl
no tu sarās pì tu
ancje tu
plui un atri

GUIDO QUALIZZA

PER ANNA

Da tre giorni le campane
stan suonando tutte l'ore
è suon di primavera,
di letizia e d'amore.

A l'é stat che stamatine,
cun in man la cjandelute,
dutis blancis cinc frutinis
e son ladis te glesiute.

Kadar prišle u cerkev Kosce
pred oltar odstavle rožce,
da dobile so darilo
za to Prvo Obhajilo.

Anche tu, o cara Anna,
questo dono hai avuto,
cantan gli Angeli Osanna
a Gesù or ricevuto.

Viod di jessi simpri bièle
e ancje buine come vué,
cusí simpri la to stéle
lusirá in cîl par te.

Tista zvezda bo danica,
ki na nebu vandra sama
kot na licu j' bla suzica,
ki sta imiela tata in mama.

SNICA

Majhana j' snica pa nam diela dušpiet,
le tisto nam pieje že od kar je biu sviet:
čiči dan, čiči dan,
puobu nič, puobu nič.

Modra je snica, hvaležna j' Bogu,
gre runat gniezdo le tu strahu.
Kar zima je huda, ki pretarpi,
prekleta mačka jo saldu lovi,
an kajšan človek je takuo norac,
de buogo snico lovi tu skopac.

Pasala je zima, paršla je pomlad,
nazaj pieje snica, se čujen buj mlad:
čiči dan, čiči dan,
puobu nič, puobu nič.

Dol not se vidjo čarne magle,
na telim sviete so samo vojske.
Amerikan muora Rusu no snico pošjat,
de mu bo piela na Štalingrad,
pa Rus za mu rec bohlon,
naj pošja no snico du Wasington.

Kuo bi bluo lušno takuo v mieru živiet
an vsi kupe, ku snica veselo jo piet:
čiči dan, čiči dan,
puobu nič, puobu nič.

Na snica bo piela an tle v Benečiji
za postrojīt vse naše reči.
Srečna si ti, ki rodila s'se tič
na use šprahe pieješ an morjo t'na nič.

Pa pride an dan, ki nas družih na bo,
pa kajšna snica le piela jo bo:
čiči dan, čiči dan,
puobu nič, puobu nič.

Nu snica, le piej po beneško od Ažle do Marsina,
ma po tiho po tiho, de na zbudiš Jakopa Štelina:
čiči dan, čiči dan,
puobu nič, puobu nič...

GLORIA CORRADINI

O' SARAI POETE

O' sarai di chei poetis
cence rimis,
di chei che no si svein di gnot
par une gnove peraule,
o' sarai di chei ca scrivin
par une profonde ridade.
O' sarai poete
talis mans dal pancôr,
tal arbul ch'al met lidris,
ta la pore umane che o' vîn.
O' sarai poete cence rimis
ma di sigûr us cjararai
come ognidun,
origjnâl!
Nissun
al darà al so lavôr
la vuestre anime!
O' sarai poete
di chei ca no rivin
a platà lis riis tai scansei,
parceche
nò daressin nuje a di nissun ...
O' sarai la vuestre emotsion
tal vuestri mont,
come cui ch'al giuie seriamentri
e al gjold,
come cui ch'al viôt e al sa
di cognossi il vêr.
Sì, o' sarai poete,
se intun secont
o' varai tocjat alc
ch'al è nome vuestri,
e lu varai fat
forsite îr, forsite cumò
forsite tal doman, lu fasarai.
O' sarai poete, e pœc l'impuarte ...
La poesie no jè mê,
a jè part da la lûs de vite
ancje de vuestre.
Cussi sì, o' sarai poete!
Cussi sì, o' sarin poetis!
Intune ugnule rime
cence rime ...

TA UNE MAN

Al fruzze i siums
al bute vie la realtât,
cussi il burlaz si cuiete
misturat sul cidin dal so flât.
Al si strusse la piel, al si sbroche,
al si cjale e al scjampe dai vifs.
Intune orele dal dreñti
une vôs j dîs:
«Ogni omp al cognoss zoventut
e al'è bon di curassi bessôl,
s'al scuvierg lis lez dal dut!»
Alore bisugne savoltà la medae ...
A ti feuzzin il cuarp,
a ti gjavin il spirt,
da secui tu sêš vuarp,
a ti stan taponant il pinsir!
E la vôs si cuiete tal cûr.
Cumò l'à capit, al spache chel mûr!
Nol deventarà vieli nè vuè
nè doman!
Al coreve daùr di chei atris
e al veve dut ta une man ...

LOREDANA DRECOGNA

MARJUTA

Za kotan Marjuta,
moja nona, sedi,
oginj jo pargrieva
in stiska ji oči.
Pa če jo ki vprašaš,
ti hitro odguori
in te zamieša
v nje stare reči.
»Frišna san bila,
nagla ku ti,
kar za kantonan
ločila san ki.
Pepine šivala,
za spat napraviala,
no piesmico jim piela,
zibielco pingala.
Na ples san hodila,
san fanta udobila,
ljubezen uživala
an veselo sanjala.«
Vse tuole na lice
ji moreš prebrat
an mier, ki ona uživa,
bi tiela ist spoznat.

IST NA VIEN

Ist na vien,
ka mislejo te stari,
kar njih žalostne oči
gledajo cje v nič,
kar ubedan jih na vide
an se jočejo?
Ka mislejo?
Na mlade lieta,
na njih življenje, ki je šlo.
Malo jim je ostalo,
sin je umaru v vojski
an te druh je pa po sviete,
sami so,
malo jim je ostalo,
masa malo,
pogledita,
so diel dol njih trudne oči
an se jočejo.

MARZIA ZANUTTO

CUORE

Sento. I ritmi sono reali. Forse nascono dalla terra, ma i fili sono allentati, e piccoli zingari o le loro maschere vagolano nel buio, aggrappandosi a strumenti grezzi o cercando parole da dividere con gli altri. Spesso neanche cercando.

Finte o vere, rimbombano poco nel nostro giardino della verità, dove non si sprecano pensieri, nè sigarette, nè troppi sorrisi.

Ma c'è qualcosa di luminoso qua sopra, forse gli eco che hanno urlato in tutta Italia per chiamarci ed attendere risposte. Se gli artisti sono veri, cinque giorni possono essere ricchi; se non so dire, è perchè non capisco altro che emozioni vorticosi e stanche, illusioni ed immagini stampate nella realtà per trasformarla, e questo giardino diventa un pò oasi profumata, un pò piazza, un pò pantano.

Il mare non è poi così agitato, le voci non sono così tanto ansiose di amplificarsi, gli spazi ed i tempi, così simili alle città quotidiane.

Vorrei vedere di più, l'energia della sofferenza, della riflessione, della bontà, unica superiore, senza perdere tempo a costruire collane di fiori o braccialetti di finte perle.

Anch'io volo troppo in basso, come una creatura del fiume aggrappata alle rocce, che non conosce la libertà della corrente forte e rimane impigliata a parole che sono solo parole.

Ed un vago senso di ansia e paura mi pervade.

Il cielo si è rattristato: ci aspetta una notte di uomini importanti, piccoli uomini, amiche ...

NOTTE IN BARCA

I suoni delle vibrazioni.

Il mondo trova spazio nelle immagini.

Legno grezzo calpestato da scarpe impolverate.

Ricordi che soffiano sulle persone per scrivere lettere tristi.

Sono un'estranea ma non mi dispiace.

Assorbo in silenzio luci, voci, rumori, musica,

Un covo di artisti o briganti da scoprire, ai quali forse non sono in grado di arrivare,

ma si vedrà.

Fuori scena, mi guardo da fuori e non mi vedo.

Questa è una barca che mi riporta nei posti che non ho visto.

GIOVANNI GUBANA

ZELENICA

Zmieran buj se snieg medè,
se na vide du daželo
vietar gule tan uonè
muoj oginj gori veselo.

Dua via, kje si
dua via, ki dielaš
dua via s' kogun si.

Jest san sam tle prez tebè
tle zamujan use nedeje
ka s' nardila ti menè
usaka pot me tle parpeje.

Jest vien, de si tle
jest vien, de si z mano
jest vien, de me jubeš.

Če prebieran stare pravce
ti mi prideš pred oči
sladka buj ku mlade rožce
liepa buj, ku use reči.

An flok snega
tuče tu glaš
an flok snega
če pridit notre
tist flok snega
si ti, ki me gledaš.

Le naprej se snieg medè
se na vide du daželo
vietar gule tan uonè
muoj oginj gori veselo.

VENEZIA

Venezia
era per me
giochi un po'crudeli di bambini
sollevati per le orecchie
a immaginare
meravigliose cose lontane.

Venezia
era per me
soffuse atmosfere turchine
su antichi palazzi rosati
e rotonde cupole
riflesse nell'acqua
- sottofondo Vivaldi -

Venezia
ora è
neri occhi
splendenti
come diamanti
e dolce sorriso
che ha la freschezza
della rugiada
e teneri baci
che hanno il profumo
delle rose rosse
mentre si sciolgono
come petali
sulle labbra.

Venezia
è ora
una Donna.

ACE MERMOLJA

SAM

Zakaj bi čistil
zobe vsemu,
ki me požira?
Zakaj bi na drobni
koži mravlje
gradil oltarje
skritim bogovom,
ki me suvajo v hrbet.

Iz njihove staje
bom ukradel ovce
in orodje za svoje
preostalo življenje.
Vzel si bom srečo
in jo grel ob ognju
pred skrito jamo.
Božal bom svojo moč
in s prezirom gledal
na postrane doline,
kjer se pasejo bivoli malikov.

VODA

Odtekaš voda
v temne požiralnike.
Kot riba odpiram
bela usta.
Ožgan sem od juga.
S suhega drevesa
sesam mah,
pijem mravlje.
Bom usnje,
ki ga boš s sušo rezala.
Bom lezel v pesek
in slep pozabil nate.

Kje bo tvoj curek
hladil dan?
Kje boš z mokrim jezikom
lizala okrogle kamne?
Kje boš drugemu
umila roke?

STIEFIN MORAT**SCUGNÎ DI AGA**

Tu cognossis li' vois dal mâr
fîcs e ulîfs a ti àn partât
tal clâr so nît
A nol veva ongulis chel prât
o sanc tai dincj
pal to vistît
Cussì cusît tu vevis
il to cjant al çarneli
Chel dî tal soreli
t'ju vevis cusîts

No vin piel di tiara
dona soldâts par platâsi
e il fiar e il foc par scjampâ
Bramìn il sâl e lu sai
che ad ôr dal mont
al vâl un mont atri
un atri mont al si pant
No vin piel di tiara
e al rît e al vai
chistu scugnî di aga

Tu cognossis li' vois dal mâr
fîcs e ulîfs al à volût
tal font so nît
Un cjant diviars ta gnot tu âs sintût
ta gnot un cjant diviars al ti à dulcît
Cussì tu balis
balant il mâr cun te
Cussî il to cjant
e un gnûf scugnî
'cjamò cjalcjant cui voi
li' vois di ulîfs e fîcs

DI SCJAPINELA

l' no cognòs non di arbul
o di ussêl
e il miò sfuei
al à bramât di sblancjâsi
par jessi pi vieri
e sglonfâsi tal vint
La realtât
i' rivi a capî
a è ce tant granda
ch'a no servissin clâfs
e anatemis
La realtât a plouf
e a ti fâs bielîs
li' orelis ju voi e li' mans
Sì: ce tant granda la realtât
ch'and è avonda
di un dolç pâr di fuarpis
par disgotâni li' templis
e piturâ l'intîf
di libertât un troi
l' no cognòs non di arbul
o di ussêl
i' soi un torzeon
cu li' sachetis vuetis
e li' gjambis potentis

i monts ju crei
ju screi
e i voi inaltrò.

MARJAN TOMŠIČ

ŽEPOVE MIŠI GREJO PO SVETU

V stari hiši, ki je stala izven vasi in visoko zgoraj, tam blizu oblakov in se ji je reklo »Pr'Brečih«, je živel možakar, ki smo mu pravili Žepo, a je bil v resnici Jakob. Za delo ni bil ravno pripraven, bil pa je pravljicar brez primere; iz vsakega, še tako nepomembnega dogodka je naredil *štori*jo. In tako nam je nekoč, ko smo se pred nevihto zatekli v *kažoto*, to je v poljsko hišico, pripovedoval eno lepo pravljico. Zunaj je lilo kot iz brente, on je sedel na ožganem čoku, mi smo čepeli okoli njega in napenjali ušesa. Tako nam je pravil:

Pri meni so miši zmerom stradale. Eno leto je bilo prav hudo. Prebrskale so vse kote, povohale vse luknjice, a zrna nobenega. In so spoznale, da ni druge možnosti, kot ta, da grejo po svetu. Računale so bile na pšenico poleti, toda ko so drugi mlatili, pri meni ni prišla pšenica v kašče, ker je bila njiva prazna. Upale so bile na koruzo, pa tudi te v jeseni ni bilo. In so takoj razumele: ko ni pšenice in ne korusa, tudi prašičev ne bo, in ne bo slanina, parkljev, ušes, klobas in seveda tudi pršutov ne... Torej res ni bilo druge rešitve, kot le ta, da se preselijo tja, kjer bo boljše. A da ne bi šle kar tako v prazno in vse naenkrat, so izbrale nekaj najbolj pogumnih mišonov; ti naj bi si ogledali bližnje in daljne kraje in naj bi ugotovili, kje bo kaj prostora in hrane tudi zanje.

In tako so mišji izvidniki enega dne šli na pot.

Tisti, ki so si ogledovali domačo vas, so se kmalu vrnili in povedali, da je na žalost v vseh hišah obilo miši, a malo zrnja, in da zanje torej ne bo prostora.

Izvidniki, ki so šli bolj daleč; eni v Krkávče, drugi v Novo vas, tretji v Skuršico, tam prek Dragonje, so se vrnili šele čez dober teden. Ko so se okoli njih zbrale vse miši, so izvidniki poročali, da je tam v Krkávčah, pri družini Fabjo, da je tam sicer precej miši, ampak da imajo ogromno hrane, in bi torej pri njih lahko živelo še nekaj naših. Mišoni, ki so prišli iz Nove vasi, so staknili nekaj mest pri kmetu, kjer se je po domače reklo »Pr'Krkočanih«. In oni iz Skuršice so tudi našli par hiš, ki so bile pripravljene sprejeti nekaj teh, do koščic sestradanih miši. In tako so zrebali, kam bo kateri od njih šel.

Tisti, ki jih je žreb določil za Krkávče in Novo vas, so skupaj odpotovali gor do vrha, tja do Lukovine; tam so se odžejali v kalu, se objeli in poljubili, nato pa se objokani razšli. Eni so stekli v Krkávče, drugi so lezli v Novo vas. Skupina pa, ki je bila namenjena dol v Skuršico, je morala prečkati reko Dragonjo. Jaz, ki sem vse to poslušal in gledal, sem počasi šel za onimi, ki so jo drobili proti reki. In sem jih opazoval, kako so skakali tam, kamor se reče Pasače, po kamnih, in kako so priskakali na drugi breg. Noben miš ni padel v vodo. Potem so lezli gor po bregu in migelali z drobnimi repki.

Vidite, tako so se odselile vse moje miši. A jaz, ki sem *bužec* in niman nič, sem ostal sam v prazni hiši in sem z votlim želodcem žaloval za njimi.

Pravijo, da so cerkvene miši najbolj revne in suhe, ma moje so bile še bolj. Zato pa so tudi šle z repki za kruhki.

iz knjige/dal libro **Glavo gor, uha dol**

MARCELLINA QUALIZZA

LUCI NELLA NOTTE

Luci del mio paese:
presenza nella notte
che da lontano accendi
i miei pensieri ...
Luce ... vita!
Ma dov'è la vita lassù?
Tra i campi incolti?
Nelle strade deserte?
Nella case fredde e vuote?
Negli occhi tristi dei vecchi ormai soli?
Luci nella notte
ormai
illuminate soltanto
i miei ricordi.

INGANNI!

Sono stata ingannata più volte,
ma ora lo so.
Mi ingannavano
quando dicevano:
«A scuola si parla in italiano ...»
Mi ingannavano
quando volevano farmi credere
che gli indiani erano cattivi
e che bisognava eliminarli ...
ed io, inconsapevole dell'inganno,
parteggiavo per i bianchi ...
M'ingannavano
quando dividevano le persone
in buone e cattive ...
M'ingannavo anch'io
quando pensavo
che le persone importanti
fossero quelle in cravatta e doppiopetto
che parlavano un linguaggio spesso incomprensibile.
Ora so ...
Ora so che le lingue
sono tutte importanti
ma non tutte parlano al tuo cuore.
Ora so che le razze
sono tutte importanti
che l'avidità dell'uomo
continua a cercare giustificazione
ai suoi misfatti ...
Ora so che le persone
sono tutte importanti
ma per scoprirlo
non devi escludere nessuna.
Ora so che volendo
puoi scoprire la verità, anche da solo
e quando l'avrai fatto
tutto ti sembrerà più semplice
da comprendere.

BRUNA DORBOLÒ

NAŠ SVIET

Tata an mama nas so pustil z žajfo tu pest, ta na bielin prode
usednjene.

So jih vidle plavat tu srebarni vodi an so se zgubil ta po tin kraj miez
čarnih bek, ki šujajo vodó.

Samuo Nediža šumi tu velicin mieru.

Zvezdé so deleč gor nad briegu an luna loškasta dujša strašne
sience od garmú če po prode pruot nas ...

- Mama, tata! ...

- Sada gremó, zavita žajfo tu però od vinjike.

Uon s čarnih bek tu srebarni Nediž jih videmo plavat pruot nas.

Zvezdé tikajo naše bregí.

Zlata luna norčava s siencami gor po bielin prode.

Nediža se smeje hitro dol po dolin.

Naše sarce se poveseľí.

Spoznamo nazaj naš sviet.

PARVI KONFIN

Sonce nie bluo ku ustalo,
an že, ku pauodnja, po vasi su gučal.
Po duorjah so se klical
an prešerno po pot uekal.
Te stari na vratih so jih gledal,
»Se pomerjo, ku stopnejo v šuolo,« so misnil.
Uon z zadnje hiše so veletiele dvie čičice,
mat z glunjikan v pest jih je klicala
an na sred duorja jih je nazaj počesala.
»Bugita an bodta brumne,« je za njim uekala,
ma otroc, že po Pejcah, so se bli pobral
pruot šuoli, na petnajst, vsi kupe so hodil.
Ta buj mala, nie imiela ku tri lieta,
par sestri je hodila, an za roko jo je daržala.
Otroc so uekal an zvestuo vse saluduval,
ku te naumni, kamane so v ajar metal
pruot tičan, ki na luhtu so spoletal.
Ko so paršli pred šuolo, so zamučal.
Ta mala se je čudno oku gledala
an tarduo je sestri roko partisnila.
Ustabile, pred šuolo, so potiho guorile:
»Sa ti puojdeš za te malmi,« je sestra jala,
»ma zmisin se no rieč, an na stuoj jo pozabit!
Odkar čez tiste vrata stopnimo,
na smieš vič, z obednim at notre,
po slovensko preguorit!«

GIOIA DOMINICI

SOLI

La solitudine mi fa compagnia assieme alle note stridule del violino.
E non mi sento più così triste perchè so che il vuoto che c'è dentro
di me, esiste solo per far spazio a qualcosa di grande.

Soli ed infelici
Soli e felici

Soli ed in compagnia di noi stessi.
Comunque sia il mondo continua a girare.
E ci sarà un piccolo spazio per un sorriso,
anche domani,

se vorrai ...

AD UN ESTRANEO

Ero sola
ed il mio sguardo era triste ed indirizzato ad un punto indefinito
del fast-food.
Poi sei entrato tu.
Uno sconosciuto, uno chiunque,
magari anche senza appetito,
ma anche tu con lo sguardo triste e tanti sogni racchiusi in te,
sogni che non si sarebbero mai realizzati.
Sapevi che anche in mezzo agli altri saresti stato solo;
il brusio della gente sembrava urtarti.
Poi per caso hai girato il capo e mi hai visto.
I nostri occhi si sono incontrati ed immediatamente hai capito
che entrambi non avremmo mai volato, se non con la fantasia.
Hai tentato un debole approccio guardandomi.
So cosa volevi da me: una parola,
un cenno od un semplice sorriso.
Ed era quello che potevo darti.
Ti ho negato tutto questo,
con rabbia,
voltando la testa dall'altra parte,
inspiegabilmente.
Lo sguardo di uno sconosciuto
mi ha sfiorato stasera,
ma i violini non suoneranno per noi.
Questà è la vita.
Saremmo potuti stare insieme per sempre
o rimanere semplicemente così:
due estranei.

SONIA GARIUP

ZVEZDE

Kar sonce ponoc je spalo
luna je svetila, namest njega
daržu s' me za ročico malo
in jau si mi draga moja.

Zvezda je padla naša želja.

Zda si deleč od mene
zvezdi vič na štiejemo skupaj
žalostno je mene an tebe
srce pa pravi ne obupaj.

Še jih bomo štiela tukaj.

Pohiti muoj ljubi nazaj priti
saj te čakam vsaki dan
nihče na more nas ločiti
če ljubezan je med nam.

Skarbi dragi ne živi sam.

Doma živiet v domačin kraju
zvičer na sprehod skupaj oba
roko v roki kot v raju
luna, zvezde, mi dva sama.

Ti boš muoj, ist bom toja.

Zvezda je padla,
jutro parhaja
hitro že gre
moja miseu lovi tebe.

MOJI NON

V naruoč lepuo sme daržala,
mi pravce pravla in prepevala,
za de bon mernuo zaspala
in ti lahko počivala,
stara in trudna si bila že,
lepuo se zmislin zmieran na te
samuo za druge si ti skarbiela
in zatuo si tudi tarpiela.

Oh nona, oh nona moja,
zdaj san velika, zdi se m' sanja,
kuo s' me lepuo ti zaspivala,
za de na bon sama jokala.

Zdaj san velika, na smien jokat,
četud' sama muoran zaspāt,
piesmi na čujen več,
odkar zapustila si ti tel sviet,
moli Boga in prosi za me,
da mi še kajšan pravco pove,
da me še kajšan razveseli,
takuo ki znala si sama ti.

Oh nona, nona, nona moja,
zdaj san velika, zdi se m' sanja,
kuo sme lepuo ti zmieran učila,
zatuo za te bon vedno molila.

LUCIANO FELETIG

FIORE DI VETRO

Vorresti fuggire da un mondo che muore trovando rifugi lontani ...
Le dita disegnan nel cielo a matita paesaggi candidi e strani ...
Da anni ormai non trovo un filo d'erba nuovo, la luce si dissolve
e tutto cambia dentro di me ...
Se poi mi guardo attorno, mi sento prigioniero di un fiume di parole
e tutto muore dentro me ...

Non si può cercare più un fiore vero che assomigli a te è tutto vetro
che si infrange in un momento ... credi? ... Credi ... Credi ... Credi.

SPOMIN

Tiha vičer vse kresove pogasne,
konac j' veselice, ne maram spominov.

V oknu se j' luč počas ugasnila
za nimar zad za življenjam.

V tišini počaso moje oči odkrijem,
ne bom vič jokala, če res je, de Bog
svoje skrivnosti brane v nebu,
še bliede barve v dnevu, k' se zori,
vse slabe misli pokrijo.

Tiha vičer pokriva zvezdico
an moje prazno sarce;
pred mano podoba kot sanja, ki teče,
ki je šele moja, ki v cvetu oživi.

Ne bom vič jokala, če res je, de Bog
svoje skrivnosti brane v nebu,
še bliede barve v dnevu, k' se zori,
vse slabe misli pokrijo.

DANIELE CAPRA**NEBUO PADA**

Jest san biu,
jest san biu na karvi,
jest san biu,
kjer se vse zavija.

Jest san biu,
kjer lipa na cvede.
Jest san biu,
kjer nebuo pada.

San se ustavu
pred tarpljenjem,
san se ustavu
brez življenja.
San se ustavu
brez veseja.
San videu,
kje nebuo pada.

San biu na ten kraju,
kjer kajšan je napisu to besiedo
»Parjatelj« s karvjo na zidu.

San biu na krožad od taužent okuolenc,
ki na peljejo ankamar
in so težke,
ku vse je težkuo.

Ložli ti so čarne ocjale
in pravli so ti
»On je ukradu farbe,
na zlato sarce
biež an ustriel.«

Nebuo pada, kar spijemo,
nebuo pada, kar dielamo,
nebuo pada, kar gledamo,
an na vemo, an na vemo.

NIČ KU SPI

Spi, nič ku spi,
angelci pojejo,
kle je toja mamica,
varvala te bo.

Oblačiš rdečo srajčico,
rdeče so bargeškice,
bieli glih ku mliečice,
sta obraz an ročice.

Nebo grmi, pa daža ne bo,
nebo se buska, pa strele jih nie.

Spi, nič ku spi,
mirno an lepo spi,
toja mama kle stoji
an te na zapusti.

Spi, nič ku spi,
so tri dni, ki spiješ,
toja mama kle stoji,
dok se na zbudiš.

Nebo grmi, nebo se buska,
zemlja se trese, za mi pomat te zibat.

BOŽIDAR STANIŠIĆ

LA CADUTA DEL MURO DI BERLINO,
PRIMA VOLTA

ovvero

QUANTO CI CONFONDE

LA STORIA CONTEMPORANEA

A Ermes Dorigo

(....)

allora ancora abitavo nel passato
se fosse o non fosse un po' stretto in quell'appartamento
non ve lo saprei dire ora che le immagini del mio *prima*
le vedo nel bianco-e-nero di un qualcosa-come-memoria
e immobili nella multicolore magnificenza del mio *dopo*
e ancora non so quanto ci confonde
la storia contemporanea

quel mattino avevo davvero molti anni di meno credetemi
forse mille o duemila ora davvero non ricordo più
(nel mio *dopo* non riesco a contare
tutti i non-amori i non-incontri le non-parole le non-lettere
più facile sarebbe portare l'acqua in un setaccio
e nudo e vestito andare per il mondo
le stelle come lucciole acchiappare
con reti di chiar di luna e di azzurre voci
che in un ditale porre il mio *prima* in cui credevo
alla perfezione della retina fermamente)

credetemi

più facile è toccare non-metamorfosi
ad un albero dire buongiorno albero tu sei sempre un albero
l'occhio non mi inganna grazie a te albero che radici
in terra hai nidi e cieli nei rami
a un uccello dire è bello vederti alileggero
è bello che tu navigare sappia per paesaggi celesti
alla luna un'anacronistica buona notte

(....)

in Bosnia

senza dubbio di neve profumava quei mattini
da lontananze dove le montagne tacciono
a un'altezza che tocca il cielo
aria pura sommità dolcemente ricurve
azzurro del cielo bioccoli di nubi
armonia direbbe un viaggiatore inesperto

(....)

lo schermo mi trasportò nelle scorrevoli immagini
nella massa in moto verso il Muro e oltre il Muro
nella caduta del Muro (era un muro senza porte e senza finestre
perfino senza fessure per i messaggi di coloro
che vorrebbero piangere) sentii la polvere del cemento sulla lingua
storia molti si baciano proprio come ci si bacia
nella vita non solo nei film
un poliziotto dell'est regala una rosa
a una ragazza (direi dell'ovest)
nella processione anche maschere e un arlecchino con un berretto
bicorne multicolore saluta il mondo
nel grande movimento verso ovest

(....)

LEPOLD ŠEKLI - POLDI

LIVEK

V varstvu Kuka in Matajurja
počivajo lepe livške vasi,
v soncu vse so že obsijane,
ko jutro se mlado budi.

Lepo je v tem svetu
veselih ljudi,
od vedno sosedje,
smo bratje bili.

Vigred oblekla spet krilce je rožno,
v naši deželi je vse prelepo,
spev ptic budi nas iz spanja zarana
in sreča domuje pod našo goro.

Lepo je v tem svetu ...

Tu Krn mogočni kraljuje viharjem,
s svojo lepoto vedri nam oko,
zvon iz zamejstva se milo oglašča,
kot pesem je bratov, ki tam jo pojo.

Lepo je v tem svetu ...

Pesem domača iz Benečije
daleč odmeva čez polje in log,
na meji sosedov zdaj časi so novi,
naj večno ohrani jih dobri nam Bog!

Lepo je v tem svetu ...

LJUBEZEN OB JEZERU

Ob jezeru si me čakala
plavooka deklica,
v pomladni dan poljub mi dala
prevzela vsega do ona srca.

Brez besed sva se ljubila,
saj jih treba ni bilo.
Samo: nasvidenje, si tiho rekla
objem pomenil je slovo.

Radost vsega me prevzema,
kipi od sreče mi srce,
ljubezen pravo si razvnela,
gorela večno bo za te.

Mi misel roma tja k obali,
valovom tiho šepetat,
kako v poljubu tvojem nežnem,
želje bi svoje sklenil rad.

RINO CHINESE

REZIÄ

Ni so ma barale: – Od sköt ti se? –

Si rišpundou: – Od Reziä. –

Ni so tële vëdët da kë to ë,
si rišpundou: – Tanuw paklë. –

– Ma kucë ti romonüş,
ka ä namërän ta kapet? –
– Ti namërësh ma kapet,
ti si nū dän rozoän.

Të ë na majä sũtnä väs
tuka nišci na cë stat,
ma ä namërën šcalë kapet
da zaköi nišci na cë tet.

Reziä, Reziä, ä ti cön šcalë dobrë;
Reziä, Reziä, tũ ti se šcalë ma väs.

Si mēu 'no hčarũco izdë,
ka na mi tēlā karë dobrë;
dän dīn si rēkuw: – Män sašpärtet
anu na pārhaän već izdë. –

Po ũsimu svētu si hodeu
anu spet izdë si pāršou,
anu si rēkuw tuw iso hčũ:
– Ė ninä liučä 'nu ku tũ. –

Ė biu mi rēkuw mēi reinek dēt:
– Da posöt tuka ti bös šou
ti ci hwalet 'no samo väs,
isa to cë bet twa Reziä. –

Reziä, Reziä, ä ti cön šcalë dobrë;
Reziä, Reziä, tũ ti se šcalë ma väs.

ZVÜZDÄ MA

Ti se bilä samä; ti radë tēšēs na ħa sūnu,
 ka ěn mēšē ta pošlūšāt, ta jūbet anu ta pušnūwāt.
 Ti tēšēs hodet brāt rōža, anu tuw sinco tapot ti ħr̥ṇāšāh,
 ti tēšēs sa prakucūwāt anu tuw trave sa pušnūwāt.

Ěn tēšē ti dāržāt rōko anu ta ħledāt nuw ěče,
 ěn tēšē ti pošlūšāt sārčē anu ti pravet ta lipa rēče:

«Zvüzdä, zvüzdä ma, ta majä tučicä,
 rōžä ta Čanūnawä, to majē pūscacē;
 zvüzdä, zvüzdä ma, ta na puščūwān već,
 wēdä ta Sancawä, ta maje ruħačēc,
 zvüzdä, zvüzdä ma, ä män kēi taba».

Vitär ě rüde pūhuw anu zümä bilä mēcnä.
 Snih ě rüde rastuw anu ūsa ħraste ě biu oblikuw.
 Tū ti rüde šūwāš anu tuw ūpūeste ti māš jūħlo;
 tana stolu so skarja anu tana pārstu ě viñaruw,

anu ta nuw krülē wūsnä anu ta nuw sārčē tōħä.
 Ğüpä zaworžanä ta z' ramo tei ba t'ē bilä na poprōħä.

«Zvüzdä, zvüzdä ma – ti se simūsliä –
 rōžä ta Čanūnawä na ūžē sa ūpāhnulä.
 Zvüzdä, zvüzdä ma – ti se si snūwalä –
 wēdä ta Sancawä na ūžē sa ūšūšilä.
 Zvüzdä, zvüzdä ä, iñän se ūnačānä».

MARINA CERNETIG

PRIDI H MAM ČIČICA

Pridi h mam čičica.

De te pobuoscan, de te poljuben,
de te pogledan, de te poprašan,
de te pokažen, de bon ponosna,
de te skregan, de ti povien,
de te bon čula, de se posmiejen,
de se pohvalen, de se pojočen,
de bon sita, de se umieren,
de se storen smejat ...
An de te spet pustin fraj.

PARHAJA JESEN

Parhaja jesen,
sevje tan uone (Ne za te!)
Perja suhe šele ardeče.
Grozde te dobre
potargal smo že.
Hranil jih bomo
še za duge zime.
Bušele odganjal,
muhe prenašal sevie.
Griela se kupe
za tisto pečijo,
še če se spodarskne,
hudiča ne bo!

MARIO MIDUN

IL CJALCJUT

Il soreli al jere debul intune zornade d'univier e una femine e zemeve sul scomençâ dai dolôrs dal son prin part. De cjamare plui a Nord de cjase, tra il paisut e la campagne, al saltave fûr dut un sunsûr di vôs ch'a movevin curioses femines de contrade in maraveoses cjacares. A dî il vêr nol jere facil contignîsi a di nissun parcè che il paisut nol dave spes novitâts di sorte e ancje se ta chel timp a nassevin tancj fruts, chi o jerin denant di alc di ecezionâl.

Cussì cheste piçule comunitât si animave e, come s'a fossin stâts ducj tal grop di une sole famee, si davin da fâ in qualche maniere par no sei taiâts fûr dal aveniment. Un al coreve a clamâ subite la comari, un altri si meteve a disposizion pai lavôrs di cjase, altris a jentravin inta la facende a lôr mût: stant sentâts ta l'ostarie e cuestionant sui fats denant di un lusint tai di bon Tocai furlan.

E finive le Ete di Mieç. O jerin int di chel timp: pôcs a vevin studiât e tantes voltes chei pôcs a jerin ancje lâts vie di li: cui, dopo la «*fuga mundi*», si jere sierât par simpri tun monasteri e cui, cjapade la strade de leç, al jere finît in grandes citâts come Trent o Padue. Tes campagnes a restavin dome oms di seconde categorie, ch'a no vevin cjâf par studiâ o ch'a no vevin cjatâts i bêçs par comprâ libris. A dî il vêr, i bêçs no jerin dut, ma l'inteligjence ... chê sì, e coventave pardabon. Par esempi, in monasteri si podeve jentrâ cun pocje dote cjatade spes dal cjaluni dal païs, ma cence cjâf par studiâ latin e filosofie nol jere câs di stâ dentri.

Cussì trops come piores a partivin saludant par simpri il lôr païs e la lôr famee, ma tancj ancje tornavin indaûr.

Chel ch'al restave vie però al passave di categorie e la sô dignitât cuasi cuasi no jere plui chê di un om, ma e sameave chê di un agnul o jû di li. Ancje a chel ch'al studiave leç i succedeva di passâ di grât, ma no come al om di fede. D'ogni mût chescj pôcs no jerin in vêr plui dal païs, a jerin lontans cui fisicamentri, cui spiritualmentri par vie di chest salt di cualitât. S'a vignevin culi no favelavin cun nissun e nissun butave lôr le peraule.

I piçui des cmpagnes ju schivavin par no cjatâsi a cuestionâ cun lôr, che sigûr le varessin vude vinte cun pocjîs peraulis lassantju insemînîts cun tant di vergogne. Cussi, taiâts fûr de vite sclete che ogni dì il paîs al puartave indenant, no podevin gjoldi da l'ecitazion coletive ch'e veve cjàpât ormai une dimension esagjerade.

Ta la nestre cjase i dolôrs dal part a lavin cressint sei come frecuence che come intensitât e le fortunade femine si domandave in cûr so fin cuant ch'a saressin durâts. Preocupade a pensave al stât di salût dal sô piçul dopo il travai, a la muse dal sô frut saltât fûr des aghes dal part e a mil altres fantasies pauroses de sô ment.

La comari intant a jere rivade e subite la sô presince a veve puartât trançuilîtât in duçj. La autoritât ch'e pandeve, dade l'esperience in chel zenar di robes, a è subit stade ricognossude di duçj, e las femines cunvignudes par judâle, la scoltavin e la ubidivin in ce che e comandave.

Cheste femine, in chei tîmps dulà che dut al sameave tignût sù di fuarces misterioses, a jere sospetade, de bande di cualchidun, di sei une strie. E cheste convinzion si rinfuarçave cuant che a no capivin parcè che e faseve puartâ sù dal plan di cjere mo aghe cjalde, mo aghe frede sicheduncje al jere dut un cori par chês puares vecjes scjales di len. E sameave dute une cun chest element primordiâl: le aghe.

iz knjige/dal libro **Il cjalçjut**

ALDO CLODIG - KLODIČ**BENEŠKA VIČER**

Kuo tiho prihaja
beneška vičer,
kar sonce za goro
umori se počas
an magle vžiga,
de nebo se lašči,
potiska vse h kraju,
naj mierno zaspi.

Kuo krasno jo pieje
ponočni slavič,
buj tiho odgvarja
v trave staržič,
paržigajo po bregu
se vasne luči,
buskalce že migajo
an nuoč se nardi.

Smehe se igra luna
s črno maglo
an zbuj duhuorja,
ki krule gu njo ...
zvezde se pokažejo
iz deleča, počas,
dvie pa so padle
na tvoj obraz.

Ti gledaš me milo,
mi stiskaš sarce,
goreče me vabiš,
de pridem h tebe,
v ruto zavito
je našo telo
an nič nas ne mara,
pa jutre, kuo bo?

Vsa tale armonija
objame nas vse,
ki se čujemo živi,
četudi v tame,
zvonovi nas vabijo
na večerni »Oče naš«,
Boga zahvalimo
vse tuole je za nas.

NA SKALI

V reki na skali
pod soncam sedim
an gledam v uodo,
ki vije nje mlin.

Buj tarda je skala
kot misle moje
an mi ne pomaga
do dobre volje.

Gorko je sonce
me skoraj peče
an kri mi vreje
sarce me bode.

Kam je šla trta
an kam kmeti vsi,
ki enkrat živeli
so v Benečiji?

Host je že požgarla
planine an gore
an majhan sem možac
ki nič ne more.

Pa jest sem vesel,
an vesel hočem bit
an tle živeti
četudi v arbid.

DANIEL BUCOVAZ**NON ERA VITA**

Storia di un'isola,
storia di un amore
che non potrà mai morire
anche se non sei qui.
Chiudo gli occhi e rivedo
il tuo viso e quel molo.
Passa il tempo ma dentro
ci sei sempre più.
Di nascosto a sentirci
più vicini e baciarci:
sulle labbra un amore
profondo più del mare ...
quando ti ho baciata tu,
così tenera
ti sei persa e non capivi,
un po' tremavi,
io ti ho stretta più forte
e ti ho cercato la mano,
era fredda
ma quanto caldo dentro te,
coi tuoi occhi infiniti
dentro al maglione bianco,
grande come il tuo cuore
che sento battere ancora ...
nella mente quelle scritte
sopra il muro e poi
quell'addio
che volevo non finisse mai ...
Come un ago nel cuore
é arrivata la nave,
che più si allontanava
più tu eri vicina ...
tu che mi hai dato tanto
in così poco tempo,
ora so che
non era vita senza te.

SOLO

Troppe volte ho guardato indietro
e ho perso il treno della vita,
io nel presente coi ricordi ...
quanti amori ho buttato via
cercando quello che non c'era,
quando bastava aprire gli occhi.
Sono sulla strada,
cos'è rimasto dentro me,
il freddo di un mondo che non c'è.
Solo nella strada,
è un pugno in faccia alla realtà,
io di concreto che cos'ho?
Noi due insieme: tutto era banale,
non apprezzavo quel sorriso
che ora mi manca più di tutto.
Hai bruciato la tua delusione,
ti sei aperta ad un nuovo amore,
io ti ho lasciata ma ho perso ...
se penso a quella sera
noi due al fiume ...
le tue parole,
il mio no,
poi le tue lacrime,
lo so,
ma solo adesso lo capisco,
ora che sono solo,
solo.

RENZO GARIUP**ZIMA**

No jutro san se zbudila
an tu uonè je šu,
je šu velik snieg,
na usta paršu mi je smieh.
Kuo j' lepuo tle
za me tu gorkuoti ležat,
tu miero še spat,
kar po sviete so strašne uojškè
an nadužni judje
se na morjo smejat,
pa muorajo
tarpiet an jokat.
Sarčno Boga ist bon molila,
de ohrani nas tajšnih reči,
an njega mat Sveta Marija,
naj ona pa sviet pomerì.
De mier pride med nas,
te prosin, muoj Buog,
ušliš moje prošnje,
ugriej nan z ljubeznijo sarce.
De kar bo druga zima,
četudi bo mraz,
bo snieg an bo led,
na sviete bo lepuo živiet,
če vsi bomo imieli
vesele oči
an nobedan
mokrih od suzi.

SMRT

Strašen in grd je njeni okostnjak
in meni se bliža kot en vojak:
dve črne jami v prostoru oči,
nje glas jaz slišim, povsod me boli.
Korake nje slišim, kosti ji škripljajo
in meni kliče: »Iti moraš z mano,
ne slišaj se tako na svetu pripet,
- mi pravi - končal boš večno trpet.«
Podaj se pogum, mi pravi nekdo,
sprejeti to moram, četudi težko,
na svetu še mravlja rada živi,
kaj pa storiti, ko druge poti ni?
Ta je usoda za vse, kar živi
že od trenutka, ki se rodi
ako prišla je ura, da z njo moram iti
druzga ne morem, ko se ukloniti.

NOVELLA CANTARUTTI**GLAGNA E GUSELA**

Glagna e gusela
a' strapongin la lana bisa
o ch'a flurissin il vel di seda.
Al é il vivi:
un pont d'avour chel âtri
grop o recam
o ruda imbastidura.
'A va e 'a ven
la gusela ch'a ponta
su la mē tela
pì rara e lisimada.

ROSÂR SUL PIÉL

L'Ave Maria da la bunora
'a scjassa il vueit
difour dai scûrs.
Dome la mont 'a é
ch'a scolta Messa
ingenoglada
su la puarta vierta.
Tai bòs da la sera
al si dispuéa il lusour
in vert in negri
e 'a cesedèin
i albars jù pal Piél
li Ave Mariis di un rosâr.

ADA TOMASETIG - TROGARJOVA GIOVANNI COREN - MARKIČU

KRIŽACI OD SVETEGA MARKA

Su bli mikani križi lesenovi. Ta na sred su miel nu perù ojke žegnane an nu kapju uosaka.

Tu molarje al tu vinjik su varval sviet, ku anjolci varuhi. Druz su varval žvinu tu hlieve. Kajšan dan priet, ku je bla precesija Svetega Marka, sarženški otroc su letal pobierat use križace položene če po sviete od družine. An potlè su jih nesli, zvezane kupe, če na goricu go pod Muzonovu lobju. Sarženški mežnar, Bepo Piernu, je sedeu ta na nin stoliču an je napravlju križace za požegnanje. Z nin mikenin špinjakan je očedu jamcu, je deu notre nu novo perù ojke žegnane an go na njo je pustu past dvie, tri kapje uosaka. Antà križac je biu ponovjen. Otroci su atu bli cieu popudan an su gledal kuo Bepo je tuole dielu.

Kar je ponoviu use križace od ne družine, jih je zvezu z beko an potlè jih je dau otrokù, ki jih je deu če na zidič.

Če je bla potreba je Bepo postrojù križac al pa ga je naredu nov.

Za Svet Mark precesija judi je paršlà doz cierkve do na goricu an ženè su piele na vas glas an su molile. Gospuod je požegnu križace an usaka družina je neslà nje damu.

Antadà tata je uzeu nu staklenčicu uode žegnane an z otruo je šu če po njivah klast križace tu konac od uratu. Priet ku je poluožu križac je pokropiu zemjo an kupe z otruo je pomolù.

Takuo so bli vajeni tau Saržent.

Tau Petjage su čakal precesiju, ki je paršla doz Bjarča go po stazi, ki doz malna peje go nad čelu. Antà usi kupe su šli go na sred vasi. Križaci su bli zloženi če po policah an če po oknah od kapelice. Su bli po usierode. Kapelca je bla lepua očejena an usa puna rož. Su ble rože od tarnà an od čeriešnje.

Usaka družina je parneslà nje križace. Kajšni su miel puno križu, kajšni manj: po njivah, ki so jih imiel. Kajšni križaci su bli ošpikani, kajšni su bli lepuo veličeni, druž su miel koncè na balcu. Tu sred je bla na zarieza tuk se je dielu nu kapju uoseka an go na njo, na križ, dvie pera ojke žegnane. An cvekič je daržu zmieran pera. Miez usieh križacu od družin je biu an velik križ. Je biu vesok 1,5 m an je biu uoz kostanja. Je meu duo vie ki liet. Tel križ je biu an je, od nimar, go na Varhake. Glih go nad vasjo. Gleda du vas, ku deb ju varvu. Kar je bluo use posiečenu an očeju, taz sred vasi se je vidlu križ, ki je gledu do na hiše.

Dan pred precesijo, otroc su parnesli tel križ du vas. Jih je muorlu bit na vič, zak je biu težak. Antà ženè an čičice su ga lepuo oflokale z rožmi. Usake lietu su ga parnesli dol za Svet Mark, potlè su genjal požegnuvat križe an te velik križ je ostù gor, zapuščen. An dan su bli šli gor gledat an su vidli križ ta na tleh, pobit.

Vasnjani su se zmenal za ga narest nou an su ga diel glih go na tist prestor, kjer je stau te stari. Je paršù gospuod an ga je požegnu. Ankrat, go po brezieh se je srečalu tele velike križe, ki su gledal du vasi.

Adan je gledu du Ofijan, an drug je gledu du Mečanu. Su varval hiše an judi.

ADA TOMASETIG - TROGARJOVA

AN KRAT... SVETA NUOČ

Mama je mešala štrukje an mi, okuole nje, smu gledale an mučale. Trije Kraji su že bli tu prezepjune. Gu piču, brienjove pera potihu su se tresle an ofarbane balce su se laščiele miez njih.

An glas nas je klicu. Hitru smu letiele do po duore an skuoz purton. Tata nas je čaku an s parstan nam je kazu: »Tan, go nad Marsine, vidita? An lietos su paršli Baladant!« Vesele smu tukle roke an z očmi smu letale za njim, za njim, ki rahlu su plesal tu jasni Sveti Noči. Njih luči pa su barliele, pa su se ustavle; pa su se parbližale, pa su se skrile. Smu gledale brez magnit, dokod nas nie začelu močnuo zebst. Gu turne puobi su začel tonkat na glas ...

Sveti Trije Kraji su že hodil po vasi brat to nove vinu an otroc su že klimpal po hišah.

Go na miz je biu pun fjašk vina. Mi smu letale če na duor poslušat kje su bli Sveti Trije Kraji an kar vietar od delečà je parnesu veseu glas klimpaca, smu letiele tu hišu an blizu mize smu čakale. Puobi su paršli, su odparli sodič, su velil notre vinu, nan su dal klimpac an se usednilì jest štrukje an pit vinu. Mi smu klimpale, klimpale, pa adna pa ta druga.

Potlè puobi su ustal, su zadiel sodič, su prosil dobru sreču an z njih klimpacan su se pobral do po duore. Okuole an okuole zuonovi so piel. Po njivah su goriele sierkove lonce. Go na briegu, Baladant su rahlu plesal an prosil za use dobru lietu.

DOLENJE BARDO 2004

LIESA 2001

LIESA 2007

GOR. BARDO 2003

VILJEM ČERNO**ASCOLTA LE PAROLE SPARSE NELL'ERBA**

Ascolta le parole sparse nell'erba,
parole sepolte della tua gente
che fioriscono alla Trinità di Monteaperta.
Parole rare di terra
di piedi scalzi, di fieno,
che ti gettano manciate di sole,
ti aspettano,
ti vengono incontro
con il vento fertile dei fiori.
Bevono la tua fatica,
i tuoi occhi stanchi.
Sosta, fratello,
rinнова l'anima,
canta come un fringuello
nella gioia fresca della valle.
Prendi due bastoni,
fa una croce,
togli la bisaccia
che ti pesa sul cuore.
Sarai parola silenziosa,
carica di madre,
occhi di bimbo
che inseguono la luce,
non perdono il sorriso del Signore.
Sarai seminatore
che prega,
che inchioda la danza del dolore,
che stringe le mani del cuore
senza pianto.

GREMO V SONCE

Skrivlen hrbet,
ki v razoru
delo in trud razskriva.
Med brajdami roka,
ki umira, trebi in žge,
da gnile trave
spet zadiše, ozelene.
Souze v noči,
ki močijo skale v nas,
razpokane, suhe,
ker brati so odšli od nas
in prazna je vas.
Ali smo beli križ nad skalo,
ki v prerasli travi
kaže počivalo?
Kaj materna beseda
stara – sveta,
ki nam je zamolklo
odvzeta?
Smo še trudni gaber na gori,
zeleni bor, ki diši po smoli?
Ali smo korenine,
ki vraščamo našo zemljo?
Še od debla
zavihamo rokave
in, brati, gremo v sonce!

ROSINA ZUFFERLI**U OČI TI ME GLEDAŠ**

V oči ti me gledaš,
mi tičeš roko,
v krilu se uija
mi duša in telo.

Prestrašen se oberneš,
bojiš se ti me,
ist pa b'te objela,
ljubila še in še.

Ne maraš me gledat,
ne maraš me objet,
misliš, da te okojem?
misliš, da te sniem?

Ljubezem in nič družega
sim te vprašala,
če pru se je zdielo,
de sim norevala.

Samuo zda ti vieš,
samuo zda ti znaš,
v srcu te stiska
mraz, žalost in še mraz

NACO LUNA J' SVETILA

Naco luna j' svetila
ravno v muoj vrt.

Gledala me j' debelo,
ist gledala njo.

Me je vprašala:
»Kje 'maš glavo?
Taka si
in taka si bila
lieta nazaj
gor Za Ločila.«

Ki kert sma se špegale!
Ki kert sma se skrile!

Srce j' mučalo,
da ne bo oko jokalo.

LUIGI MAIERON

I SCARPÈTS

Mans
a cusin
a pontin
un scarpèt
di sere
dopo
la lûs e il lavôr
dopo
i fîs e prime da l'amôr
un par volte
par ducj
j domandavi
tros ch'a 'n veve
fats e dropâts jei
che a ere famèe
femine e mascjo
s'a coventave
«a contâju» mi diseve
«no ti vanzares timp
par durmî»

LA TÔ VOUS

I viout la mont i viout il prât i ti viout te cu mei daūr
i tu âs lassât sierât in cjase alc da tō vite fate a man
intal seglâr la massarie e i tiei pinsirs pleats in ordin
par une armoniche ch'a roube cualchi note a ogni estât.
Ere la gjite ere la fieste ere la tō ore di arie
ere la vite che sudade a vistive il to colôr
jo ti cjalavi cui voi di un frut ch'al è gjelous di ce ch'al a
e tu no tu lassaves mai, cun mei tu sares stade simpri.
J ai la tō vous dentri di me l'ombre da fan ch'a ti comande
il to cjant che adalt al lave, al lave a pierdisi e al si dave.
E mi ven vōe di cjacârati ma vores veilu fat prin
ma a 'nd' è moments ch'a no si à timp o almancul no si sa di veilu
a no si sa ce ch'a finis e a 'nd'è un doman ch'a nol ven mai
tu che tu bales e ator la fieste a è memorie par chei ch'ai cjale.
E la sunade ch'a ti plâs che tu sjetaves di sinti
da cualchi bande a è començade jo ti domandi di balâ
jo ti domandi ce ch'al è ch'al fâs dal timp une ocasion
ere domenie ere d'estat un'ate di da començâ»

GABRIELLA CICIGOI**KOLOVRAT JOČE NJEGA ZGUBLJENE ELDI**

Ker 'z Laškega gledam
nepozabljene naše bregi,
se mi zdi, de Kolovrat joče
njega zgubljen eldi

Pod njim se vije Dreka,
nje majhane vasi,
pa videt ni obednega,
pari, de vse spi;
hiše zaperte,
te mladi so šli,
te stari težkuo čakajo
kidà bojo nazaj peršli.

An rieka pod Human
zgubila je nuoc,
jo drevlje pokriva,
peršla na njo je nuoc.

Ko pride polietje,
nazaj vse oživi,
hiše se odperjajo
an sonce mocnuo zasveti.

Devica Marija,
pomagaj ji ti,
de tala majhina luč
se na še tuo umori.

NAJ LETAT, USTAV SE!

Naj letat, ustav se!
Pogled, kuo luštno v nebu luna plava,
kuo sonce zemljo grijeje,
kuo zvezde kujštno mižejo ...

Naj letat, ustav se!
Poslušej, kuo mierno studenci godernjajo,
kuo vieter pod glasam šumi.

Naj letat, ustav se!
Pogled tistega otroka,
kuo nadužno se toli,
tisto glavstovco,
k' v luhtu veselo žvrgoli.

Naj letat, ustav se!
Živi!

BARBARA FLOREANCIG**RADICI**

Occhi incerti
tra orgoglio e paura
guardano avanti
luoghi nuovi
nel tempo che sarà migliore

radici recise
sanguinano, su terre ricche
povere di umanità

perle di luce
i ricordi
di quel che lasciarono
e ai figli la domanda
«chi siamo?»

DEBITO D'AMORE

Ti ricordo battere la falce
d'estate, all'ombra del fienile
Ricordo le maniere rudi e schiette
la passione per le tue idee
che credevi infallibili
Mi rivedo sulle tue ginocchia
ad ascoltarti raccontare
storie inventate al momento
per stupire, tu bambino più di me
e le tue braccia forti
le tue braccia grandi
che a torto o a ragione
mi proteggevano sempre
Cosa posso fare ora io per te?
Nulla che possa ripagarti
ora da madre lo so,
il mio debito lo pagherò
a mio figlio.

IGOR ČERNO

PLEŠI PLEŠI ROŽA MA

Pleši, pleši, roža ma,
od doline doi doline.
Počij se pri zemji mojih judi
med dišanjem
lip anu vjetra.

Ti boš čula besjede
dni polnih nebes,
ki padajo na tve oči
tej boavo božanje.

Tvoje sarce bo poslušalo
zgubjeno pravjico
ki parhaja k tebe
tej lastavica.
Tej vilazema.

Novo življenje.
Novo sanje

KO MERKAŠ NAOYOU KLE

Ko merkaš naokou kle,
zemlja, gore nieso več sinonim
velikosti.

So kuj zapuščene kraji od nas
še mi kolè e marjemò tu duši.

Svjet u se odper ta pred
soncam,
še mi moremo videti
njeà luč:
ne mejmo strah,
se ne bomo
oslipili.

Zbudimo se tou naši duši,
mi smo mladi!
Storimo kej za nas.
Za speka usjati naše koranine.
Za speka poživiti našo zemljo.

Ne bomo umarli!
Ne bomo umarli!

ORNELLA FERRARI**TROPPE GUERRE**

Ancora questa
umanità straziata,
questo tremendo
dolore senza senso
che mi dilania l'anima.
Folle grigie
di morti
chiedono pietà
e i fantasmi
protendono
le mani stanche
verso il cielo
incolore.
Non c'è più
posto
per i vivi.
Eppure,
come da un nuovo
vaso di Pandora
vedo,
nel fondo dell'abisso;
la speranza
che splendente,
canta il futuro.

MI ASPETTAVI NEL SOLE

Molte vite ho vissuto
per cercarti.
Nelle gore del tempo
dove mani avidi
di sogni
frugano nel buio
dei desideri dimenticati.
E nell'acqua verde
della sera
dove si specchiano
i desideri d'amore.
E nel buio del cuore.
E nel dolore.
E nelle notti piene
di fantasmi d'amore.
Ma tu,
mi attendevi nel sole,
caldo, vivo, lucente,
fatto di sogni,
e desideri,
e tenerezza,
e amore.

GABRIELLA TOMASETIG**VAS MOJA**

Poslušam vieter,
pieje te narbuj stare piesmi,
perje padajo mertve
v telim čarnin jesenu,
ko naša vas
mutasta, sama,
vse se je zgubilo
lieto za lietam
tiho tiho brez rožnanja ...
Zbuogam,
njive in planine,
zbuogam,
prijatelji brez nasmieha
an brez glasu.
Se popuzajo spomini,
kamani ostri
gauore od velike žalost,
nam pravjo življenje naših judi,
ki so dielali, jokali, terpieli
tu telim tihim umeranju.
Kuo pofarbamo tel čas, dan za dnevom,
tistin, ki ne morejo še rec
»zbuogam, vas moja ...«

ZBUOGAM, ZEMJA NAŠA

Glas je biu mutast
tu ajeri je plesou,
nam je pravu zbuogam, beside težke.
Ne žene ne ščice, kartonovo valižo,
an smo se zbudile ta pod družim svietam.
Vsako jutro je peršla onà,
tiha sizica odpuščena tu žalost,
takuo ustavjena tu serc
je potamniela vsako zornado.
Ti si bila nimer ta per nas, zemja naša.
Kadar žalost prevelika
nas je potresla, si bila naš oginj,
de smo se pogriele, kadar vietar
je previc pihau tu naše serce.
Pa te nismo zguble,
ti si bila nimer tam,
si nas čakala, zlata zemja naša ...

PAOLO TOMASETIG**UN POSTO STUPENDO**

Non sento il vocio gioioso di bimbi
e scende sui tetti bruniti
implacabile l'ombra del tempo
copre i colori di muri vissuti
il muschio ed il rovo
uccelli padroni d'un posto stupendo.
Giù a valle
son forti gli amori
forti le voci
sono forti i rumori,
i colori di fiori e case più nuove
non conoscono ancora
i segni del tempo
son grande
ed è forte il pensiero
lassù dove son nato
in quel posto stupendo.

GIUGNO MALEDETTO

Sul confine
immersi tra terra e cemento
tronchi stanchi di castagno
sorreggon le funi tese
e sospese
sull'assi cigolanti
mille emozioni nel tempo
mille mani sporche
sul fiume più bello.
Troppe insieme
quel giugno maledetto
un attimo
esplodono grida e paura
sui sassi color luna,
ed incredula la valle
rimbomba di sirene.
Mille lacrime sul fiume
amici persi
che come rondini
volano in cielo.

LUCIA TRUSGNACH - ŠKEJCOVA

DOST VAS BO?

Tentega ni bluo še telefona, zatuo se ni viedelo, dost jih bo ta za mizo opudan. Bedin se ni bau telega, zak ser an salam so bli nimer. In lonc župe mesne se je kuhou že od jutra, za de župa se dolije za vse tiste, k' so bli peršli; če smo jih miel, zajc tenfan al petelin, no malo idrika, tenfani klampier an kakert an brovada s klobasico: tel je biu navadni menu. Na kratkim: kar je bluo, kar smo miel, an na verh še gubanca, vse zalito z domácim vinam al z moštam. Na zadnjo an žganje, kafé naj je bluo al ne.

Ni korlo uabit obednega, smo se zbieral po žlahti. Se je viedelo, de velika žlahta pride šigurno, an za te druge je bluo zadost se pogovorit gor per cirkvi pred mašo al po maš, tu tisti zamešnji pozdravljanja an perklicanja: je biu dan, na Rožinco, k' so peršli k maš gor k Devici Mariji od deleča, per nogah ta z Jugoslavije an od družih sosiednih kamunov; tisti do z Laškega al še bul od deleča, so peršli že kak dan pried, za počitnice. Tam pred cirkoujo so se srecjovale an spoznovale ciele družine emigrantov, sinuovi zmierej bul veliki, nove nevieste an te zadnji rojeni. Atu si se navadla, duo je hodu v šuolo s tvojim staršim, duo je biu sudat s tatam al duo je dielou ta per njim gor v Žviceri al tisti, k' so zrasli kup. Ma narbuj se je zastopilo, de vsi teli ljudje, k' so živiel raztreseni po svietu, so bli ujeti tu ni paičulni, k' jih je deržala šele tankuo pervezane. Ko so se ugasnile te zadnje note piesni, k' je zaključila mašo an precesjo, vse se je zamešalo pred cirkoujo: vsi so se dajal roko, so se bušval, objemal, saludval na glas od deleča, so se zbieral kup an se nazaj razkropil, medtem k' otroc so lietel povserod

tu telim veselim konfužioni. Nad vsem je bluo nabijanie gor s turma. Se je peršlo damu s telim odmevanjem tu glavi brez viedet, de tist šum an tiste tonkanje so nas okerstil za zmieraj.

Otroc so špindaval njih soudicje tu bagigi, rožčicje, kolače, bonbone an druge sladčine - no malo udane, ma duo je biu prestau? - k' so predajale nune gor na pokriti zbrinčlji, grede k' tam za cierkoujo, blizu turma, te veliki so pa že popival kak taj pred južno.

Smo perlietal damu ko uce, an ker se je hiša napunla - kandrej ni bluo maj zadost - smo začel pa jest. Govorjenje je bluo veselo za mizo, vsak je mou kej za poviedat za no lieto, k'se nismo videl, an po navad kaka kuantu ni mankala. Ker na mizo je peršla gubanca, se je začelo pa piet. Tuole ni bluo ko začetik praznika, se je viedelo, de potle se je bluo šlo pa na Razpotje, na ples.

iz knjige/dal libro **Rožinca je naša**

LUCA ZORATTI

LA VERE STORIE DE FIN DAL MONT

«Se la funzion da la viste no pues existi cence i voi, e ancje se cualchi volte i voi a puedin no davuelzi ben il lôr servizi, chê persone che ancje une volte sole doprant i voi e à viodût in maniere perfete, e possêt in mût perfet la viste. Par cuintri, se cence la capacitât divinatorie no pues existi la funzion e la art de divinazion, e se une persone che e vedi facoltâts divinatoriis e pues cualchi volte falî e no intuî il vêr, il fat che une sole volte e vedi presazît un cualchi event in maniere tâl che nol somei sucedût par câs, al baste a confermâ la esistence de divinazion. E di chest si pues dâ mîl esemplis dulà che si confermi che la divinazion esist».

Ciert che se prime nol rivave a durmî, cumò, daspò, di vê lete une robe tâl al varès durmît ancjemò di mancul.

Nol rivave a cjapâ sium, si zirave e si voltave tal jet di un continui, lis veve provadis dutis par podê indurmidîsi, ma nuie di fâ, i voi continuavin a restâ vierts e a cjâlâ il nuie te stanzie vueide.

Nancje lis cinc regulis par indurmidîsi a vevin funzionât, lis veve metudis in pratiche, ma nuie nancje cun chês.

Bisugne stâ tal scûr, e scûr al jere; tignî i voi sierâts, e chel lu veve fat; stâ fer e distirât, a puest; al à di jessi cidin, e in chê ore de gnot dut al jere cidin; e no bisugne pensâ a nuie; in cheste maniere tal zîr di pôcs minûts si passe tal Ream dai Siums.

Cemût si fasial a no pensâ a nuie daspò di une zornade cussì gnervose dulà che dut al jere lât par stuart, a la universitât al veve pierdût une lezion impuartante che al veve voie di seguî, un so amî no i veve passât i aponts di chê lezion, lant a cjase al veve çocât la machine che i veve imprestât so pari, la sere zuiant di balon cui amîs par tignîsi in alenament si veve fat mâl, e par finî al veve ancje barufât cun sô mari par vie di lavôrs che nol veve judât a fâ a cjase.

Strac muart, nol rivave a liberâ il cjâf dai fastidis, cussì in chê serade di sfurtune i tocjave veglâ spietant e sperant che il dut al passàs.

«Se il cuarp al è strac, cumò strachìn un pôc ancje la ment e la robe e je fate».

Biel pinsîr, bieles idee al pensave di vê vût. Metisi a lei di gnot al jude a durmî, la leture e strache la viste, i riflès, il cjâf, che zontât il dut a la strachetât fisiche ti puartin subite di chês altre bande, tal mont dal scûr e de la polse.

Cussì, daspò di vê cjàpât sù un libri a câs, viert a di une pagjine a câs, let un toc a câs, il rest da la gnot al jere lât a fâsi benedî.

Nancje la leture, almancul cheste leture, lu veve judât a indurmidîsi, e sierant il libri di chês gnot tormentade si jere inecuart che si tratave da «De Divinatione» di Ciceron.

Mai leture noturne e jere stade cussì sbaliade e, distudade la lûs, si veve tornât a gondolâsi tal jet sperant che la sium, intune maniere o inta chês altre, cul so cjàval dorât o cu la sô ande strache, e fos passade ancje par li di lui par puartâlu fûr di chês zornade che al veve voie di dismenteâ, par menâlu vie in chel mâr che si clame Doman.

Zà, il Doman.

iz knjige/dal libro **La vere storie de fin dal mont**

MATJAŽ PIKALO

KOLOSEJ

Sanjal sem Žižka,
Žižek je bil brez majice
in v kavbojkah,
čez pas mu je visel bel trebuh.
Obut je bil v natikače.
Pravzaprav
je bil čisto tak kot takrat,
ko sem ga srečal v Koloseju,
v družbi s sinom,
s katerim je šel v kino.
Moja žena
je intuitivno pripomnila,
da se ji zdi, da igra Žižek fakerja,
nekaj, kar nikoli ni bil.
Ko je šel mimo,
se mi je zdelo, da sem ga slišal,
kako je posvaril sina,
naj nikoli ne hodi
gledat risank avtorjev,
»katerih ustvarjalnost
poganja rahla analna plahost.«
Sin je modro molčal
in ga založil s popkornom
in kokakolo.
Potem sta izginila
v ogromno žrelo Koloseja,
potem si je snel natikače
in v kavbojkah zakorakal v vodo,
v kateri je krščeval svoje učence.

CELICA

Tisti, ki so bili noter, so hoteli ven,
tisti, ki so zunaj, hočejo noter.
Hotel Celica, obkrožen z bodečo žico,
streže koktejle po en evro,
tako kot je včasih stregel čufte.
Prvi poletni dan je v hotelu praznik,
na betonskem vrtu cvetijo rože.

V zraku je čutiti vznemirjenje,
mogoče zato, ker je bil to včasih vojaški zapor,
ali pa zato, ker je nekdo oddal rokopis za novo knjigo.
Podgana na rami nekega pankerja zadovoljno cvili,
njen mili jo kar naprej razvaja s kosi pice.
Na stolu je pustila časopis neka gospica
in odfrfotala kot metulj *Argynnis paphia*.
Lonely Planet je dal hotelu najvišjo možno oceno,
avtor prispevka je zato v Galeriji dobil sliko
za zelo ugodno ceno.
To in pa teorija,
da je četverica pristala v zaporu zaradi ljubezenske spletke
in ne zaradi razkritja vojaške tajne vesoljnemu svetu,
pa le ni zapisano v Osamljenem planetu,
planetu osamljenih duš.
Piše, da je bil v hotelu zaprt vodja,
ki hoče zdaj to deželico narediti za svetilnik 21. stoletja.
Kdor misli drugače, naj si prikliče v spomin,
da v hotelu še zmeraj obstajajo skrivne celice,
žica se še zmeraj vije na vrhu zida,
živim v opomin.
To je vredno trajnega zapisa,
kadilnica z vodno pipo je zgolj kulisa.
Drži, da je arhitektura hotela edinstvena,
Celica je čudovit primer,
da se zgodovina ponavlja –
najprej kot farsa in potem kot tragedija.
Tudi Chelsea so sesuli kot hišo iz kart, dragi bard,
kot da to ne bi bil živi kulturni spomenik,
v katerem je živel marsikateri pesnik.
Gostje v Celici posedajo na terasi
in samo še čakajo na bend,
kjer so se včasih plazili kuščarji in modrasi.
Končno pride večer, dekle po fanta.
Namesto trobente,
ki je včasih naznanjala spanje in tišino,
se zasliši refren:
»You told me again you prefer handsome man,
but for me you would make an exception ...«
Resda so eni grdi, drugi pa tečni,
a imajo zato glasbo.

KAZALO/INDICE

	LETO/ANNO	STRAN/PAG.
IZIDOR PREDAN - DORIC Samuo smart mi lahko zapre usta Slovenci, imejmo se radi	1996	10-11
MONIA MONUTTI Un pensir insistent A te	1993	12-13
DUŠAN JELINČIČ Vrh brez svetlobe	1993	14-15
MICHELE OBIT S. Pietro Caro Adriano	1993	16-17
JOŽE ŠTUCIN Prihajajo ubijat lovor Sam	1993	18-19
FABIO FRANZIN Còssa gh'in ciaparèto po' a far puisie? El luzh. I brazhi	1994	20-21
ANDREINA TRUSGNACH Utrgana zvezda Okuole ognja	1993	22-23
PAOLO COCEANCIG Cjant ravojant salvadi' Cercis	1994	24-25
VIDA MOKRIN PAUER Pasti v slasti Vojak in ženska	1993	26-27
MAX MAURO I soi blanc Mi dis di no rindimi	1994	28-29
KATJA QUAGLIA Juščime Tučica mojca	1994	30-31
LUCIANO CHIABUDINI Anzile Bagliori Vsakdanji kruh	1994	32-33-34
MARKO KRAVOS Trn in kamen Veter, glasovi	1994	36-37
FEDERICO TAVAN I gno vuoe Belsoul cul timp	1994	38-39

TATJANA SOLDÓ	1994	40-41
Pesem za Irasemo		
Zagrljena žalostinka		
MAURIZIO MATTIUZZA	1999	42-43
No ai		
Siarade		
FRANCESCO BERGNACH - KKKO	1994	44-45
Nediški zvon		
Viermi		
ALESSANDRO MONTELLO	1994	46-47
E, cumò		
Volarès		
IVO VOLARIČ - FEO	1994	48-49
Pokolenja		
Udarec		
GIUSEPPE CERNETIG	1995	50-51
In primavera il tramonto nelle valli del Natisone		
Le mie valli		
SILVANA PALETTI	1994	52-53
Duša ma		
Zemja ma		
CLARA DAI CHIVELOS	1994	54-55
Midāl da matetāt		
GUIDO QUALIZZA	1995	56-57
Per Anna		
Snica		
DARKO KOMAC	1995	58-59
III		
IV		
GLORIA CORRADINI	1995	60-61
O' sarai poete		
Ta une man		
LOREDANA DRECOGNA	1995	62-63
Marjuta		
Ist na vien		
MARZIA ZANUTTO	1995	64-65
Cuore		
Notte in barca		
GIOVANNI GUBANA	1995	66-67
Zelenica		
Venezia		
ACE MERMOLJA	1995	68-69
Sam		
Voda		
STIEFIN MORAT	1996	70-71
Scugnī di aga		
Di scjapinela		

MARJAN TOMŠIČ Žepove miši grejo po svetu	1996	72-73
MARCELLINA QUALIZZA Luci nella notte Inganni!	1995	74-75
BRUNA DORBOLO Naš svet Parvi konfin	1996	76-77
GIOIA DOMINICI Soli Ad un estraneo	1996	78-79
SONIA GARIUP Zvezde Moji non	1998	80-81
LUCIANO FELETIG Fiore di vetro Spomin	1998	82-83
DANIELE CAPRA Nebuo pada Nič ku spi	1998	84-85
BOŽIDAR STANIŠIČ La caduta del muro di Berlino	1999	86-87
LEOPOLD ŠEKLI - POLDI Livek Ljubezen ob jezeru	1998	88-89
RINO CHINESE Rezijä Zvüzdä ma	2001	90-91
MARINA CERNETIG Pridi h mam čičica Parhaja jesen	1999	92-93
MARIO MIDUN Il cjalcjut	2003	94-95
ALDO CLODIG - KLODIČ Beneška vičer Na skali	1999	96-97
DANIEL BUCOVAZ Non era vita Solo	2003	98-99
RENZO GARIUP Zima Smrt	2000	100-101
NOVELLA CANTARUTTI Glagna e gusela Rosär sul Piél	2004	102-103

ADA TOMASETIG - TROGARJOVA GIOVANNI COREN - MARKIČU Križaci od svetega Marka	2000	104-15
ADA TOMASETIG - TROGARJOVA Ankrat ... Sveta nuoč	2000	106
VILJEM ČERNO Ascolta le parole sparse nell'erba Come ti dirò, madre Gremo v sonce	2004	108-109
ROSINA ZUFFERLI U oči ti me gledaš Naco luna j' svetila	2003	110-111
LUIGI MAIERON I scarpèts La tō vous	2005	112-113
GABRIELLA CICIGOI Kolovrat joče njega zgubljene eldi Naj letat, ustav se!	2004	114-115
BARBARA FLOREANCIG Radici Debito d'amore	2005	116-117
IGOR ČERNO Pleši, pleši roža ma Ko merkaš naokou kle	2004	118-119
ORNELLA FERRARI Troppe guerre Mi aspettavi nel sole	2007	120-121
GABRIELLA TOMASETIG Vas moja Zbuogam, zemlja naša	2005	122-123
PAOLO TOMASETIG Un posto stupendo Giugno maledetto	2007	124-125
LUCIA TRUSGNACH - ŠKEJCOVA Dost vas bo?	2007	126-127
LUCA ZORATTI La vere storie de fin dal mont	2007	128-129
MATJAŽ PIKALO Kolosej Celica	2007	130-131

SEUCE 1996

PLATAC 1993

TOPOLOVE 1994

TOPOLOVE 1994

SEZNAM PO LETIH - ELENCO PER ANNO

Leto-anno	datum-data	kraj-località	avtoriji-autori
1993	11.9	Platac - Plataz	Dušan Jelinčič Andreina Trusgnach Monia Monutti Michele Obit
1993	18.9		Jože Štucin Vida Mokrin Pauer
1994	9.7	Topolove - Topolò	Fabio Franzin Francesco Bergnach - Kekko Ivo Volarič - Feo Marko Kravos
1994	16.7		Silvana Paletti Katja Quaglia Luciano Chiabudini Giovani poeti di «USMIS»: Paolo Coceancig Max Mauro Federico Tavan Maurizio Mattiuzza Alessandro Montello Clara Dai Chivelos
1995	18.8	Zverinac - Sverinaz	Gloria Corradini Guido Qualizza - Franco Cernotta Komac Darko Loredana Drecogna
1995	25.8		Giovanni Gubana Marzia Zanutto Marcellina Qualizza Giuseppe Cernetig Ace Mermolja
1996	20.9	Seuce - Seuza	Marjan Tomšič Bruna Dorbolò Stiefin Morat Gioia Dominici
1996	12.10		Spomin na Doriča - Izidor Predan

Leto-anno	datum-data	kraj-località	avtoriji-autori
1998	26.9	Mali Garmak - Grimacco inf.	Sonia Gariup Daniele Capra Luciano Feletig Leopold Šekli - Poldi
1998	3.10		Luciano Chiabudini
1999	12.11	Hlocje-Clodig	Marina Cernetig Maurizio Mattiuzza Božidar Stanšić
1999	27.11		Aldo Clodig - Klodič
2000	30.9	Gorenje Bardo - Brida sup.	Izidor Predan - Doric
2000	1.12		Giovanni Coren - Markiču Ada Tomasetig - Trogarjova
2001	7.9	Liesa - Liessa	Rino Chinese Francesco Bergnach - Kekko Stiefin Morat
2003	20.9	Gorenje Bardo - Brida sup.	Mario Midun Rosina Zufferli Daniel Bucovaz
2004	9.10	Dolenje Bardo - Brida inf.	Novella Cantarutti Gabriella Cicigoi Viljem Černo Igor Černo
2005	10.9	Liesa - Liessa	Luigi Maieron Barbara Floreancig Gabriella Tomasetig
2006	8.10	Hlocje - Clodig	Matjaž Pikalo in Autodafè
2007	8.9	Liesa - Liessa	Ornella Ferrari Luca Zoratti Trusgnach Lucia - Škejcova Tomasetig Paolo

DOLENJE BARDO 2004

HLOCJE 1999

ZVERINAC 1995

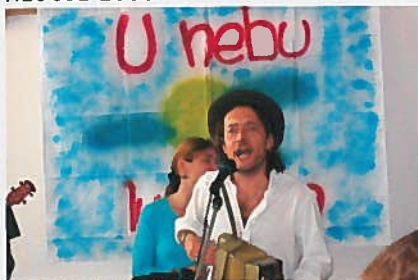

ZVERINAC 1995

SEZNAM PO AVTORIJH - ELENCO PER AUTORI

1	Bergnach	Francesco - Kekko
2	Bucovaz	Daniel
3	Cantarutti	Novella
4	Capra	Daniele
5	Cernetig	Giuseppe
6	Cernetig	Marina
7	Cerno	Viljem
8	Cerno	Igor
9	Chiabudini	Luciano
10	Chinese	Rino
11	Cicigoi	Gabriella
12	Clodig	Aldo - Klodič
13	Coceancig	Paolo
14	Coren	Giovanni - Markiču
15	Corradini	Gloria
16	Dai Chivelos	Clara
17	Dominici	Gioia
18	Dorbolò	Bruna
19	Drecogna	Loredana
20	Feletig	Luciano
21	Ferrari	Ornella
22	Floreancig	Barbara
23	Franzin	Fabio
24	Gariup	Sonia
25	Gariup	Renzo - Žnidarju
26	Gubana	Giovanni
27	Jelinčič	Dušan
28	Komac	Darko
29	Kravos	Marko
30	Maieron	Luigi
31	Mattiuzza	Maurizio
32	Mauro	Max
33	Mermolja	Ace
34	Midun	Mario
35	Mokrin Pauer	Vida
36	Montello	Alessandro
37	Monutti	Monia
38	Morat	Stiefin
39	Obit	Michele
40	Paletti	Silvana
41	Pikalo	Matjaž
42	Predan	Izidor - Doric
43	Quaglia	Katja
44	Qualizza	Guido
45	Qualizza	Marcellina
46	Šekli	Leopold - Poldi
47	Štanišić	Božidar
48	Štucin	Jože
49	Tavan	Federico
50	Tomasetig	Ada - Trogarjova
51	Tomasetig	Gabriella
52	Tomasetig	Paolo
53	Tomšič	Marjan
54	Trusgnach	Andreina
55	Trusgnach	Lucia - Škejcova
56	Volarič	Ivo - Feo
57	Zanutto	Marzia
58	Zoratti	Luca
59	Zufferli	Rosina

HLOCJE 2006

LIESA 2005

DOLENJE BARDO 2000

DOLENJE BARDO 2004

Finito di stampare
nel mese di novembre 2007
presso la Litho Stampa - Pasian di Prato (Ud)

V nebu luna plava

Srečanje med pesniki, pisatelji in drugi ustvarjalci
Incontro tra scrittori, poeti ed altro
1993-2007

Pobuda pripravljena v sklopu projekta /iniziativa realizzata nell'ambito del
progetto OD ME-JE
(DOCUP Obiettivo 2 2000-2006 - Azione 4.2.5)

Kulturno društvo/Circolo culturale Rečan
(Liesa/Liessa-Garmak/Grimacco)

Uredili/A cura di:

Aldo Clodig, Margherita Trusgnach, Lucia Trusgnach, Marina Cernetig

Besedila so povzeta po brošurah izdanih ob srečanjih
I testi sono tratti dagli opuscoli editi in occasione delle singole serate

Tisk: Litho Stampa – Pasion di Prato

V NEBU LUNA PLAVA